

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 15 D. Letno 180 D.
Inozemstvo:
Mesečno 20 D. Letno 240 D.
Oglasi: enostopna mm vrsta za
enkrat 50 para, večkrat popust

JUGOSLAVA

Uredništvo:
Wolfova ulica 1/A. Telefon 360.
Uprava:
Marijin trg 8. Telefon 44.
Rokopisi se ne vračajo.
/prašanjem je priložiti znamke
za odgovor.

GENOVSKA KONFERENCA. Razprava o ruskih spomenicah.

PREPIR O ENI BESEDI. — NASPROTUJOČI RUSKI PREDLOGI. —
ITAL. KRALJ V GENOVI.

Pariz, 22. aprila. (Izv.) »Agence Havas« poroča iz Genove: Sedemčlanski odsek strokovnjakov, ki ga je včeraj izvolila podkomisija za ruske zadeve, da prouči tehnične podrobnosti Čičerinovega odgovora, se je sestal danes dopoldne. Seja je bila zelo kratka, ker so ruski izvedenci zahtevali, naj se razprava preloži za danes popoldne, in sicer zaradi odsotnosti sovjetskih delegatov, ki so zadržani vsled sprejema pri kralju Viktorju Emanuelu. Kljub temu je izjavil ruski izvedenec, da ima stavi važno opazko. Rekel je, da je bil odgovor, ki ga je sestavljal Čičerin v angleškem jeziku, slabo preveden v francosko in da je sprejetje pogojev zavrnitvov po sovjetski delegaciji odvisno od pogoja, da se črtajo vojni dolgi in njihove zaostale obresti ter obresti vseh dolgov in da se ne znižajo, kakor se je včeraj govorilo. Nato je odsek primerjal angleško besedilo s francoskim prevodom in je ugotovil, da odgovorja angleška beseda »written down« izrazu »znižati« in ne »črtati«, kar to trdijo danes Rusi. V tem slučaju bi se angleški izraz moral glasiti »written off«. Vse je radovedno, ali bo ruska delegacija na današnji popoldanski seji vztrajala na svoji novi razlagi. Važnost popravka tiči v tem, da vsebuje novo rusko zahtevo. Ruska delegacija je danes dopoldne uradno izro-

čila generalnemu tajniku konference obširno finančno spomenico, ki popolnoma nasprotuje canneškemu pogojem na eni in Čičerinovi notii Lloyd Georou na drugi strani. Sovjetski delegati, ki so jih snoči vprašali v tej stvari, so izjavili, da je bila ta spomenica sestavljena še pred Čičerinovim odgovorom in da je nekak teoretični odgovor na uspeh londonske konference strokovnjakov.

Pariz, 22. aprila. (Izv.) Poslanec Messier je napovedal interpelacijo. V tej interpelaciji namerava navesti, da je v tem trenutku vprico rusko-nemške pogodbe treba postaviti vprašanje, ali naj Francija v popolnem sporazumu s svojimi zavezniki popolnoma ali le deloma zasede Nemčijo, da izsilijo potem medzavezniške diktature plačilo svojih dolgov, razpust vojaških organizacij, ki se zopet snujejo po Nemčiji, saniranje njenih financ in vzpostavitev njene valute ali pa naj francoska vlada računa z možnostjo izsiliti potrebno zadoščenje z diplomatskim pritiskom. V zadnjem slučaju vprašuje poslanec, kaj namerava francoska vlada ukreniti, da prepreči ponovne napade.

Pariz, 23. aprila. (Izv.) Iz Genove poročajo: Italijanski kralj Viktor Emanuel II. je prišel v Genovo. Na čast delegacij je opoldne priredil zajtrk.

Memorandum reške vlade.

TUDI REŠKA VLADA ZAHTEVA STROGO IZVEDBO RAPALLSKE POGODBE.

Zagreb, 22. aprila. (Izv.) Predsednik reške vlade dr. Zanella je poslal predsednikom delegacij na genovski konferenci spomenico, v kateri opisuje obupni položaj reške države in prebivalstva ter zahteva točno izvedbo rapallske pogodbe.

Genova, 22. aprila. (Izv.) Predsednik reške vlade g. Zanella je dostavil genovski konferenci nestrpno pričakovano spomenico. V uvodu opozarja konferenco na izredno pogibeljno stanje, v katerem se nahaja svobodna reška država. Začasne in nezakonite vlade so v teku treh let privedle prebivalstvo do skrajne propasti. Vsa mednarodna trgovina in industrija reškega mesta je od 1. 1914 popolnoma uničena. Od 1. 1918 pa že tri leta ne more Reka izvrševati svoje pristaniške funkcije, to se pravi, preprečen je vsak izvoz in uvoz iz zaledja, ki obsega ne samo Jugoslavijo in Madžarsko, temveč tudi del Češkoslovaške in Rumunske. Tuji elementi vzdržujejo v mestu terorizirano in anarhično najhujše vrste. Radi tega ne more Reka urediti pravih trgovinskih zvez s svojimi sosedi. Neodgovorni elementi so ubili vse ekonomske in politične življenje tega mesta. Ako bi se bile izvršile vse klavzule rapallskega dogovora, tedaj bi se bila Reka že del časa vrnila k obnovi svojega gospodarskega in političnega dela. 50

Pogajanja o rapallski pogodbi.

NOVA NAVODILA NAŠIM DELEGATOM. — NINČIČ ŠEL NA SVOJO ROKO PREDALEC.

Beograd, 22. aprila. (Izv.) Finančni minister dr. Kumanudi, ki se je včeraj odpeljal v Genovo, je dobil od vlade navodila, po katerih naj se naša delegacija ravna na konferenci v Genovi, zlasti pa v vprašanju rapallske pogodbe. Kar se tiče zadnje zadeve, vztraja naša vlada slejkoprej na stališču, da se mora rapallski dogovor popolnoma iz-

vesti. Opaža se, da je zunanji minister dr. Ninčič šel v svojih pogajanjih z Italijani predalec in da vodi pri porazgovorih z italijanskimi delegati politiko na svojo roko. Ameriški veleposlanik v Rimu je dobil iz Washingtona nalog, naj skuša posredovati med našo državo in Italijo.

IMUNITETNI ODBOR ZAHTEVA IZROČITEV POSLANCEV IVANIČA, ŠIMRAKA IN RADIČA.

Beograd, 22. aprila. (Izv.) Imunitetni odbor je poslal narodni skupščini poročilo, v katerem zahteva izročitev nastopnih poslancev: dr. Momčila Ivaniča, zaradi obrekovanja v časopisju, dr. Janka Šimraka, zaradi hudodelstva nasilja zoper državno oblast in Stjepana Radiča, zaradi dejanj po § 16 zakona o pravici zborovanja in v petih slučajih zaradi hudodelstva nasilja zoper državno oblast in javni red po § 92.

Beograd, 22. aprila. (Izv.) Minister za socialno politiko dr. Gregor Žerjav, ki je obolel, je predložil danes svojo demisijo, izgleda pa, da je ministrski svet ne bo sprejel.

Kriza demokratske stranke.

Zagreb, 22. aprila. (Izv.) »Slobodna Tribuna« poroča iz Beograda: Kriza v demokratski stranki, ki obstoja že deli časa, se v javnosti vedno bolj kaže. Potovanje načelnika demokratskega kluba Ljube Davidovića v Zagreb in Ljubljano spravlja politični krogi v zvezo s to krizo. Govori se, da konferira g. Davidović v Zagrebu s hrvatskimi demokratskimi krogi o položaju. Pri tem upa, da se bo našla podlaga za sporazum. Z Davidovićem držijo samostanci in nekateri drugi demokrati, med njimi dr. Voja Veljković. Druga skupina se zbira okrog ministrov Pribečevića in dr. Marinkovića. Ako bi obe skupini šli narazen, potem bodo ostali demokratski poslanci pristopili k drugim strankam.

Bitoljska eksplozija

Beograd, 22. aprila. (Izv.) Nevarnost novih eksplozij v skladišču municije v Bitolju je odstranjena. Požar traja sicer dalje, toda v zmanjšanem obsegu. Upati je, da bodo oženj kmalu popolnoma udušili. Strah prebivalstva je pojenjal, ker so ponchale eksplozije. Kolikortoliko pomirjeno prebivalstvo se polagoma vrača domov. Državna podpora se je že razdelila med oškodovance, ki sedaj stanujejo v šotorih. Škoda je ogromna, in znaša več sto milijonov dinarjev. Uvedla se je preiskava o vzrokih požara in o osebah, ki so odgovorne za nesrečo. Preiskava je v polnem teku. Doslej ni dognala še nič pozitivnega.

Raskol v muslimanski stranki.

Beograd, 22. aprila. (Izv.) Danes dopoldne je dospel semkaj muslimanski poslanec Kurbegović. O položaju, ki je nastal vsled razkola v muslimanskem klubu, se poslanec ne mara izraziti, dokler ne pade odločitev na zborovanju muslimanske stranke, ki se sestane prihodnji mesec. Po njegovem mnenju je edino skupščina stranke merodajna za odločitev v sporu med obema skupinama muslimanskega kluba. Poslanec Kurbegović se hoče informirati o razpoloženju v Beogradu. Čez dva dni pride semkaj njegovi tovariši, nakar se bo položaj nekoliko razbistril. Tudi o demisiji muslimanskih ministrov Vilo- viča in Omerovića ni hotel dati nobenih poasnli. Izgleda, da so se Kurbegovići tovariši že odločili glede bodoče taktike. Ker pa je to zelo važno vprašanje, se ne marajo izraziti, dokler ne pade odločitev.

DAN POROKE NAŠEGA KRALJA 1. JUNIJA.

Beograd, 22. aprila. (Izv.) Kako poročajo listi, se je dan poroke kralja Aleksandra z rumunsko princezino Marijo definitivno določil na dan 1. junija. Nevesta pride s svojo materjo v Beograd dne 30. maja.

KOMISIJA ZA PLOVBO.

Genova, 22. aprila. (Izv.) Danes se je vršila pod predsedstvom belgijskega zastopnika Jadota druga seja podkomisije za plovo, ki je podrejena prometni komisiji. Pričetkom seje je izrazil predsednik komisije svojo zahvalo italijanskemu kralju, kar je podkomisija z odobravanjem sprejela. Nato je podkomisija nadaljevala svoja posvetovanja o besedilu nameravane resolucije.

Beograd, 22. aprila. (Izv.) Kako se doznava z dobro poučene strani, se je vlada začela pogajati s posameznimi ameriškim skupinami, ki so naši državi ponudile posojilo v znesku 100 milijonov dolarjev. O podrobnostih ni doslej še nič znanega. Vse vesti, ki so jih prinesli listi v tej stvari, so nezanesljive. Izgleda, da bo vlada sprejela enega od onih predlogov, ki so jih stavile ameriške bančne skupine. Minister dr. Kumanudi se bo v Genovi pogajal z zastopniki teh bank.

Curih, 22. aprila. (Izv.) Berlin 1.92, New York 514, London 22.72, Pariz 47.95, Milan 27.925, Praga 10.05, Budimpešta 0.67, Zagreb 2, Varšava 0.14, Dunaj 0.675, avstrijske krome 0.06875.

Berlin, 22. aprila. (Izv.) Dunaj 3.48, Budimpešta 3.85, Milan 14.43.15, Praga 520.30, Pariz 2491.85, London 1178.50, New York 266.535, Curih 5215.95.

Beograd, 22. aprila. (Izv.) Deviza London je zaključila 280, New York 63, Pariz 590, Praga 130, Svica 1220, Dunaj 0.85, Budimpešta 8.85, Italija ponudba 346, zaključek 340. Tendence: Vse tuje devize hitro padajo, dočim se dinar neprestano dviga.

Vaclav Klofač med nami.

Pred petindvajsetimi leti je ustanovil Vaclav Klofač na Češkem narodno-socialistično stranko. Položen je bil temelj novemu socializmu, ki je izšel iz narodno zavednih proletarskih množic.

Iz skromnih početkov se je narodno-socialistično gibanje razvilo v nepremagljivo silo, ki je na svojem zmagovalnem pohodu izvojevala neizmerno korist vsem zapostavljenim in trpečim ter pritegnila v vrste socialističnih borcev armade onih, ki so še včeraj v svoji nezavednosti služili kapitalističnim, z lažljivimi narodnimi krinkami odetim izkoriščevalcem ljudstva. Nov socialistični pokret je s tem pričel vršiti svoje veliko zgodovinsko poslanstvo, ker je socialistično probudil množice, ki so bile dotlej za socializem nepristopne.

Delavno ljudstvo češko je spoznalo, da nima pričakovati odrešenja iz socialne in nacionalne sužnosti od zmaterializiranega nemškega socializma. To tem manj, ker je nemški socializem ubijal s svojimi političnimi metodami v delavskih množicah nacionalni zanos, ki je obenem socialni interes. Prodrla je spoznanje, da smisel socialne solidarnosti ne more preiti od posameznika kratkomočno v svet, ampak mora preje najti svojo uresničitev v družbi, ki je najbližja posamezniku — v narodu. Le narodi z narodi lahko tvorijo svobodno socialistično vzajemnost, kjer nastopajo kot enaki med enakimi.

Vaclav Klofač je češkemu delavnemu ljudstvu oznanjal vero v lastno moč, ki je vera samozvesti. In samozvest češkega ljudstva je zmaga. Češki narodni socialisti so napovedali nemškemu Dunaju boj na življenje in smrt in prenesli vse težnje svojega dela v češkoslovaško Prago, ki je tudi končno zmaga. Češki narodni socialisti so ustanavljali znane češke legije, ki so se na vseh bojiščih bojevale za svobodo domovine. Tudi že v predvojni dobi so češki narodni socialisti izpodkopavali moč avstrijske armade. Vsem bodo še v spominu nastopi čeških narodnih socialistov, ki so hodili na avstrijske vojaške nabore s črnimi zastavami...

Zato se ne smemo čuditi, da je bila Češka izmed vseh nasledstvenih držav najbolj pripravljena na revolucionarne dneve leta 1918. Najširše češke delavske množice so nastopale z občudovanja vredno disciplino, zavedajoč se v polni meri važnih in odločilnih dni. Čuditi se tudi ni, da je bil v industrijski Češki tako mirno odbit ekstremni socialistični pokret komunizma, ki je ogrožal komaj ustvarjeno češkoslovaško državo. Narodni socializem je preobvladal s svojo idejno močjo nad razdivjanimi množicami in obvaroval državo, tvorbo svojega lastnega hotenja, najhujšega. Vaclav Klofač, največji protivnik avstrijskega militarizma, je bil tisti čas češkoslovaški vojni minister...

Narodni socializem je najmočnejša opora češkoslovaške republike. Država nad vse, je njegovo geslo.

Narodno-socialistična misija češkoslovaškega narodnega socializma je kronana z uspehi, ki so občudovanja vredni.

V češkoslovaški republiki so narodni socialisti aktivno udeleženi v vladi. Zgradba češkoslovaške republike nosi pečat njihovega dela. Socialistični program dobiva konkretne in realne oblike v korist češkoslovaškega delavnega ljudstva. Hlapčevstvo, odvisnost in podložništvo kapitalistični buržuaziji ter lažnivi demokraciji izginja in socialna pravičnost zmaguje na celi črti.

Osiveli borec Vaclav Klofač lahko gleda danes z zadovoljstvom na uspehe svojega udejstvovanja. Delo njegovega življenja je rodilo bogate sadove.

V Čelih smo vedno videli svoje učitelje in najtesnejše bratske vezi niso vežeje z njimi. Ponovno smo našli v čeških voditeljih svoje zaščitnike in svetovalce.

Jutri pride Vaclav Klofač v Ljubljano. Govoril nam bo o nalogah narodnega socializma, govoril nam bo o tistem, kar je v Češkoslovaški že izvršeno; govoril nam bo o delu, ki ga imamo dovršiti v korist jugoslovanskega delavnega ljudstva.

Iskreno pozdravljamo Vaclava Klofača v svoji sredi, iskreno tembolj, ker bo med nami prvič, odkar smo v svobodni jugoslovanski državi. Pozdravljamo ga kot svojega dobrega prijatelja in učitelja.

Iz finančnega odbora.

PRORAČUNSKA NEENAKOST VER. — 200ODSTOTNE DOKLADE NA ZEMLJIŠKI DAVEK.

Beograd, 22. aprila. (Izv.) Finančni odbor je imel danes plenarno sejo, na kateri je razpravljalo o proračunskih dvanaestih letih za meseca maj in junij. — Poslanci Jugoslovanskega kluba kritizirajo posamezne postavke proračuna, zlasti kredite posameznim ministrstvom. Dr. Dulibić stavlja nov predlog, po katerem naj se minister za vere pooblašča, naj v sporazumu s finančnim ministrom najde kritje za nezadostne ali pa v proračunskih dvanaestih letih sploh manjkajoče kredite za potrebine katoliškega duhovščine v znesku 726.144 dinarjev, kakor to predlaga minister za vere v proračunu svojega resorta za 1. 1922. Ta izdatek se po njegovem mnenju krije iz faktičnih državnih dohodkov, kakor to predvideva proračun. Jugoslovanski klub nastopa proti temu, da od zneska 80 milijonov dinarjev, ki se nahaja v proračunu, odpade na katoliško cerkev le 12 milijonov dinarjev. Ta vsota izvira večinoma iz dohodkov katoliškega cerkvenega zaklada, ki ga upravlja država. Poslanec dr. Dulibić navaja več primerov, iz katerih se vidi, da v proračunu niso vse vere v državi enako vpoštevane. Za pravoslavne bogoslovje Sv. Save je določen znesek 1.500.000 dinarjev, za katoliško seme-nišče v Dalmaciji, ki ima enako število gojencev, pa le 60.000 dinarjev. — Poslanec Škulj navaja kakor njegov predgovornik več primerov za neznatne vsote, ki jih dobivajo razne katoliške naprave v novih pokrajinah države. — Semešišči v Ljubljani in Mariboru dobivata v eni dvanaestini le 18.000 kron, bogoslovje v Zagrebu pa za eno dva-

najstino celo le 12.000 kron. — Minister dr. Marinković prosi kot zastopnik ministrov za finance in za vere po napadih Jugoslovanskega kluba, naj se debata o tem vprašanju odlogi, da se more v tej zadevi sporazumeti z dotičnimi ministroma in po potrebi tudi z ministrskim svetom. — Nato pride na vrsto razprava o novih davkih in dokladah. Minister dr. Marinković se kot zastopnik finančnega ministra strinja s predlogom, da se v načrtu črtajo oni paragrafi, ki se nanašajo na najetje notranjega posojila v znesku ene milijarde dinarjev, vsled česar ta načrt odpade. — Rešijo se še nekatera manjša vprašanja, nakar preide odbor na debato ene najvažnejših zadev, namreč nove 200odstotne doklade na zemljiški davek.

Razvije se zelo živahna debata. Minister dr. Marinković utemeljuje obširno potrebo zvišanja državnih dohodkov in naglašja, da so kmetje razmeroma manj obdavčeni kakor ostale panoge pridobitnih slojev. Povišanje doklad je sedaj potrebno in se uvede le začasno. Je to odredba, ki se bo odpravila, čim se zopet dvigne dinar. Potem govori o potrebi ravnotežja v proračunu in meni, da bo nova doklada na zemljiški davek nov vir dohodkov, da se doseže ravnotežje v proračunu. Minister izjavlja, da nemore sedaj reči nič definitivnega ali nameravana vlada iz tega vprašanja izvajati posledice, in sicer zaradi tega, ker se v ministrskem svetu o tem še ni sklepalo.

Kriva pot.

Trst, 20. aprila 1922.

Nepričakovani sporazum med Rusijo in Nemčijo je vzbudil v tukajšnjem italijanskem časopisu silen hrup. Vsi listi so polni poročil, komentarjev in razprav, ki se tičejo tega zgodovinskega dogodka. Nekateri listi odobravajo vsaj med vrstami ta korak, večina pa se jezi in upa natihome, da bo rusko-nemška pogodba razveljavljena. Iz člankov se da sklepati, da je ta pogodba tudi Italijanom neprijetna in da vzbuja v njih strah, ki jim ga nareka instinkt. Blok dveh tako silnih in bogatih držav plaši Italijane in jim jemlje njihovo samozavest.

Nasprotno pa nas Slovence ta korak le veseli; vesel nas, ko vidimo, da se dviga potlačena in teptana, v strašnem trpljenju preizkušena Rusija ter da kaže tako veliko voljo do življenja, ko vidimo, da se otresa tistih, ki jo ponižujejo in žalijo.

Seveda, velesile sporazuma so takoj sestavile protestno noto, ki trdi, da sta Nemčija in Rusija s to separatno pogodbo kršili pogoje, na katere so pristala obe državi in na podlagi katerih sta bili povabljeni na konferenco v Genovi.

Noto so podpisale zmagovalne velesile, mala antanta in Portugalska. Da se zadržim in spodbijam antanta, se ne čudimo, a vprašujemo se, kaj ima pri tem poslu opraviti gnala Portugalska. In potem, kaj dela v tej družbi mala antanta? Ali ni v njej Češkoslovaške in Jugoslavije? Kako prideti slovanski državi do tega, da bijeta po Rusiji? To je kratkovidno in sramotno!

Pa tudi žalostno je, ker dokazuje ta politika, kako zelo je odvisna Jugoslavija od Francije, tako odvisna in pokorna, da na njen migljaj udari tudi brata po licu, brata, ki bo jutri mogočen in ki bi ji ugnel neizmerno koristiti.

Il Piccolo della Sera od 19. aprila je priobčil sledeče brzojavno poročilo od svojega beograjskega poročevalca:

»V svojem kolumnarju glede rusko-nemškega sporazuma v Genovi, piše »Jugoslavija« sledeče:

Rusija in Nemčija sta sklenili medsebojno pogodbo z namenom, da izbršiti spornih na Brest-Litovsk in na generala Hofmanna, ki je hotel narekovati Rusiji mirovne pogoje na osti bodali. Nemčija, najdelavnejša industrijska država, se obvezuje oskrbovati Rusijo z produkti svoje industrije; Rusija s svoje strani pa bo zalagala Nemčijo s poljedelskimi bogastvi. Sporazum med Rusijo in Nemčijo je prvi pozitivni rezultat genovske konference. Nedvomno so se odločili krogi obeh držav že preje sporazumeli v teh vprašanjih. Toda ravno ta sporazum, ki je danes v Genovi nerazumljiv zmagovalnim udeležnikom, kaže, kako smotreno pot hočita Rusija in Nemčija in kako globoko v temi tavajo »priateljski zvezniki«, ki so edino pomoč pričakovali od Amerike. Škoda je, da se naši delegati v Genovi ogibljuje vsakega stika z ruskimi. O sveta zaslepljenosti! Naši delegati se jih ogibljuje tudi zato, ker plove gospod Ninčič v vodah pariškega poslanika Spalajkovića zloglasnega spomina, onega Spalajkovića, ki je nastopil v Genovi, ko se je šlo za pomoč gladujočim v Rusiji, proti Nansenu. Ta konstatacija je žalostna! Potolažiti nas ne more niti dejstvo, da se za tako obupno politiko zavzema g. Beneš in v imenu male antante odbija razorožitev. Konferenca v Genovi — nadaljuje »Jugoslavija« — kaže, da so Jugoslovani vživali Francije, ki išče pomoči v novih bajonetih. Razširila se je celo vest, da dabi jugoslovanska vojska uniforme, ki bodo slične francoskim.

List »Jugoslavija« zaključuje: Iz Genove izideta dva zmagovalca: Rusija in Nemčija. Ker sta se sporazumeli dve mogočni industrijski in poljedelski državi, je za nje rešen problem obnove. Kdor jima nasprotuje, podleže. In žilbog jima nasprotujemo tudi mi, ki plovemo v francoskih vodah ...

Tako poroča »Il Piccolo della Sera«. (Poročilo je še dosti dober posnetek našega uvodnika »Novi obrisi«, objavljenega 19. t. m.)

Te besede, ki jih je napisala »Jugoslavija« odobravajo vsi naši treznomi slečji ljudje v zasedenem ozemlju in tolažijo se z mislijo, da niso osamljeni v svojih nazorih.

Tako delalo...

Zločini naše centralistične uprave.

Beograd, 19. aprila 1922.

Te dni je zadela Bitolj strašna katastrofa; česar ni porušila dolgoletna vojna, je uničila sedaj naša lastna zaničnost, ki jo moremo taksirati edino z — zločinstvom.

Kakor znano, so se vršili za Bitolj med svetovno vojno silni boji. Avstrijsko-nem.-bolg. vojska na eni strani, na drugi strani pa srbska in zavezniške so v to svrhu nakopile okrog ogromne množine različnega vojnega materijala. Po zlomu solonske fronte je ostal vsa ta materijal nam in vojna uprava ga je zbrala v Bitolju. Pravijo, da je bilo samo municije okroglo 400 vagonov, ki je bila deloma natorvorjena vsa leta v vagonih (in to pri tem pomanjkanju vagonov!!!) deloma pa deponirana okrog bitolskega kolodvora, oziroma v mestu samem. Za vso to ogromno množino streliva se seveda ni brigal živ krst. Ležala je tam na trajno in največjo opasnost mesta in prebivalstva, armad na uprava je pa pridno kupovala strelivo na Češkem, Francoskem in drugod, da so mogle potovati različne komisije »belorukcev« in »črnorukcev« ter, ... no ja, recimo vleči lepe dijete in spravljati »napitnine uvidenih liferantov.

Sedaj se je dogodilo, kar je bilo pričakovati vsak dan. Ta municija se je vnela in po dosedanjih poročilih je demoliran ves Bitolj, brez strehe je nad 30.000 ljudi, človeških žrtev in materialne škode pa ni še niti mogoče pregledati.

To je eksempl od danes, jutri bo že pozabljen, ker se bo pojavil že drug kje drugje.

Ali naj jih pokličemo v spomin par od večeraj in od predvečerajšnjim.

Pred nedavnim časom je priobčilo vladno, demokratsko in dvorno glasilo »Politika« drug zanimiv slučaj iz naše vojne uprave. Doli v južni Srbiji nekje je vojna uprava prodala dvem ali trem spekulantom ogromne množine različne ga materijala s solonske fronte, čež, da je za armadno uporabo neprimeren; a nekaj mesecev nato je kupila vojna uprava isto blago in od istih ljudi nazaj za okroglo 400% dražje. Kako je pri tem vse kradlo in goljufalo, ne bom popisovali.

Zadeva o »Omniurn Serbe« je znana vsem. Na mirovni konferenci nam je bila ponudena na račun vojne odškodnine kompletna in najmodernejša tovarna za vojne potrebščine, je to odklonila, ker ni bilo računati pri tem na nobeno »zarado« in ker so imeli nekateri državotvorni »mahorji« s Pašičevim sinom na čelu (ki daje le firmo) že v vidiku nakup neke stare, do malega nerabne francoske tovarne, katero naj bi opremila naša država z naravnost gorastasnimi koncesijami in privilegije na račun »osvobojenih« davkoplačevalcev.

Vsem je dalje znana famozna opančarska afera, kjer so zaslužili današnji državotvorci milijone in milijone na račun življenja tisočev vojakov, znana je povsod (tudi v inozemstvu!) strašna Žečevićeva afera in vsem je znana Vasičeva afera in to vse samo iz vojne uprave.

Sploh teh afer, goljufij, tatvin, poneverb in največjih umazanosti je toliko, da je popolnoma nemogoče slediti celo vsem onim, ki prihajajo v javnost; večina jih ostane seveda prikritih.

Vi tam v Ljubljani vidite vsak dan, kako dela vojaška uprava. Že kmalu po prevratu je vojaška uprava odslavila od našega demobilizacijskega blaga domačine in postavila tja slavnega Vasiča,

ki je v zvezi z nekaterimi našimi državotvorci. Razvozil in poprađal bog ve kam neizmerne vrednote, ker se pa ni dalo pobrati in popraviti, to pa še danes po treh letih in pol, leži po vsem ljubljanskem polju, kjer rjavi in se polagoma uničuje pod zaščito bajoneta, med tem ko kupujemo mi take stvari za »zdruvo« valuto v inozemstvu.

Ko je bil ukazani popis živine in vozil v svrhu evidence za slučaj mobilizacije, je soldateska po Vojvodini in po Hrvatskem živino in vozila ljudstvu odvezala kot so to poročali hrvatski listi, brez vsake odškodnine in ko je začela vse to nalagati v vagonne ter vlačiti v Beograd (kjer so ... potem to prodajali!) se je ljudstvo temu navadnemu plenjenju s silo uprlo, zlasti ker so plačevali samo z — batinami in po vsej državi so razglasili, da poskušajo zapejane Radičeve mase z uporom.

In tako dalje, in tako dalje, veriga teh škandalov iz naše vojne uprave je neskončna.

Civilna uprava seveda ni za las boljše,raje še slabša, a o njej drugič.

Ne moremo se tedaj čuditi, če se državotvorna beograjska porodica (ki sestavlja vsakokratno vladno!) tako krčevito brani vsake parlamentarne kontrole in je stavljal g. Pašić o priliki obravnave o poslovanju glede parlamentarnega odbora za zunanje zadeve in parlamentarnega odbora za vojsko — »pitjanje«.

In ravno v tem obstoji vsa skrivnost našega centralizma. Kaj tem ljudem od narodnega edinstva in do močne države. Toliko, kot nam drugim param do lanskega snega. Vsa njihova politična koncepcija, vsa njihova mentaliteta in ideologija je prežeta od najsurovejšega materializma. Pod egido edinstva in državotvornosti hočejo plačati vso državo, a v to svrhu morajo imeti vse niti izključno v svojih rokah, kajti le tako se bo moglo stekati v žepe beograjskih porodic vse bogastvo, ki ga bodo ustvarjale s svojim delom »osvobojene« pokrajine.

Skrajni čas je že, da začnemo z vso resnostjo in na ves glas povdarjati, da se naš narod ni boril za tako Jugoslavijo, da naš narod tako »osvobojenje« in tako »ujedinenje« z vso odločnostjo odklanja, ker si ni želel priti — z dežja pod kap.

Nismo obupali nad to državo in še vedno verujemo, da je vse to le začasno divjanje političnih spekulantov, s katerimi bo znal narod tu in preko kmalu obračunati, vendar so nam pa že dosedanje izkušnje ostro začrtale edino mogočo politično koncesijo, ki se glasi: »Čisti računi, dobri prijatelji.« Nobena država ne more biti zgrajena na frazah in na zlagani ideologiji in tudi naša ne, zato bo treba v najkrajšem času tukajšnjim gospodom odločno in nedvomno povedati, kaj jim koncediramo, a tudi o čem hočemo odločevati sami, brez veta — velikih županov.

Rusija.

Vsled miru v Brestu Litovskem in zlasti vsled vpliva zapadne Evrope se je pri nas ustalilo isto mnenje o Rusiji kot n. pr. v Franciji. S tem razločkom seveda, da na Francoskem še pripristi ljudje prav ne verjamejo tega, kar govorijo o Rusiji, pri nas pa je bil dozda to »credo« celo naših državljanov.

Da je napravil mir v Brestu Litovskem mučen utis na vse Slovanstvo, ki je bilo takrat v najhujših bojih proti centralnim državam, je še vsem v spominu, vendar je treba gledati na ta dogodek tudi — z ruskega stališča. In sicer s specialno komunističnega in splošno ruskega.

Kar se tiče komunistov, je skoro odveč debata o tem. Njih program je bil mir in tega programa niso mogli in smeli zatajiti, ko so prišli na vladno — kajti ravno ta točka njih programa jim je predvsem pripomogla do vlade. Če bi bili popustili v tej točki, bi se bil zdobil ves njih socialno-politični program — ker se ne bi bili mogli držati na vladi.

Ta mir je sicer oslabil na videz fronto proti centralnim velesilam, v resnici pa je bil grob centralnih držav: iz Bresta Litovskega je prišel bacil, ki je razjedel mozež vojaški disciplini osrednjih držav.

To je bilo stališče komunizma. Kaj pa splošno rusko stališče? Takoj po izbruhu svetovne vojne je bila Rusija skoro popolnoma odrezana od svojih zaveznikov in navezana sama nase. Kaj je to pomenilo pri takratnem stanju ruske industrije, se je pokazalo pri Gorlicah. Culi so se glasovi, da bi bila Anglija lahko takoj v začetku vojne forsirala Dardanele, da pa tega ni hotela. Ti glasovi so pridobili dosti na svoji verjetnosti, ko je začela Anglija oblegati Dardanele — z najstarejšimi vojnimi ladjami, da se je nehote vrnila človeku misel, da je obleganje samo pešek v oči. Na eni strani torej niso stekli zavezniški ničesar, da bi pomagali Rusiji, na drugi pa so ji vedno pošiljali povelja: »Napadi tukaj, napadi tam, da nas razbremeniš!« Tako se je na Ruskem že vdomečila žalostna prislovica: »Zavezniški bodo vodili vojno do poslednje kaplje krvi zadnjega ruskega vojaka.« In Rusija navzlic temu ni sklenila separatnega mira, dasi bi ga bila lahko z velikimi pridobitvami.

Pa vse to ni niti toliko važno. Važno je to: Rusija je dobila svetovno vojno antanti. Kajti če ne bi bila Rusija l. 1914 ob času bitke ob Marni poslala v Vzhodno Rusijo armadi Rennenkampfa in Samsonova in jih naravnost žrtvovala za Francijo, bi bila drugače izpadla bitka ob Marni, ta francoski »čudež«, in vojne na zapadni fronti bi bilo konec. In l. 1916 bi se bila zrušila Italija pod avstrijsko silo, da ni zopet v odločilnem momentu posegel vmes Brusilov s svojimi armadami.

L. 1918 se je sicer mučno občutilo, da ni več Rusije med zvezniki — če je ne bi bilo l. 1914 ali če bi tudi bila in se je dvigala sama zase, bi danes Nemčija diktirala vsote reparacij. Vse to si je treba poklicati v spomin, da dobro razumemo francosko in našo ne-hvaležnost.

Zlasti našo: kajti za vse: kar smo in če bomo kaj, se moramo zahvaliti Rusiji.

In danes, ko imajo Slovani lastne države, še-le lahko dobi slovanska orientacija pravi smisel, kajti prej smo se lahko orientirali slovansko, kolikor so nam milostno dovolili — drugi.

Zanimivosti z genovske konference.

Genova, 21. aprila. (Izv.) Podkomisija prve komisije je danes nadaljevala svoje razprave pod predsedstvom italijanskega zunanjega ministra Schanzerja. Predsednik je naznanil, da je bil odgovor ruske delegacije na izročeno ji noto spoznan po daljših oficijoznih porazgovorih pot pripraven za nadaljevanje pogajanj, da pa ima nota nekaj točk, ki jih je treba pojasniti in ki niso vse sprejemljive. Ugotovilo se je, da bi bilo dobro izvoliti komite sedmih strokovnjakov, v katerega naj bi sklicujoče države poslale pet članov, ostale države pa dva. Ta komite imej nalogo, da razpravlja o notih v sporazumu z izvedenci ruske delegacije. Ta predlog je bil nato soglasno sprejet.

Genova, 21. aprila. (Izv.) Druga podkomisija gospodarske komisije je popoldne razpravljala o členih 56 in 57 poročila londonskih izvedencev o zaščiti industrijske, umetniške in literarne inovine. Po daljši debati je bilo na predlog italijanskih delegatov in s podporo Francozov sprejeto novo besedilo teh členov. V prihodnji seji, ki bo v ponedeljek, pridejo na vrsto predlogi nemških, rumunskih in italijanskih delegatov o lastnim inozemcem in novi člen o razsodišču v trgovinskih zadevah, ki so ga predlagali angleški delegati.

Jedro genovske konference.

Genovska konferenca je v polnem teku. Iz meglenega ozračja velikih gesel, s katerimi se je pripravljalo, se izluščajo njene prave naloge. Neizmerno, omamljivo veliko se je pisalo in govorilo o skupnih nalogah gospodarske obnove Evrope, o solidarnosti evropskih narodov, o razorožitvi in splošnem pomirjenju militarističnih teženj. Danes približno vemo, pri čem smo.

Zapadnim državam gre predvsem za to, da se vzpostavijo trgovski, finančni in gospodarski odnosi z Rusijo, z njenimi neizmernimi gospodarskimi zakladi, z možnostmi ruskega ekonomskega razvoja. Brez zveze z gospodarskim ozemljem velikanke Rusije je zapadnoevropsko gospodarstvo obojeno, da hira in da končno tudi propade. Zapadne države Evrope pa so zapazile nevarnost, ki jim pravzaprav preti že desetletja. Ta nevarnost je zblizanje med Rusijo in Nemčijo. Ako se tako zblizanje izvrši, tedaj bo neizčrpno rusko ozemlje prepričeno predvsem nemški trgovini, nemški industriji, nemškemu denarnemu trgu. S tem bi Nemčija v doglednem času zopet utrdila hrbenico svojega gospodarstva in bi v evropski politiki začela igrati tisto veliko vlogo, ki jo je igrala pred vojno. Tej nameri nasprotuje tudi tako Anglija kakor Francija iz vsem razumljivih razlogov. Prva radi tega, ker noče pustiti izpodiriti svoje industrije in trgovine od izkoriščevanja ruskega gospodarskega bogastva, druga pa zato, ker bi gospodarsko ojačanje Nemčiji pomenilo politično in vojaško nazadovanje Francije napram Nemčiji. Za vsemi velikimi vprašanji tiče koncem koncev politična vprašanja medsebojne moči in medsebojnega pobijanja in zaviranja.

Med nemškimi in ruskim gospodarstvom pa delujejo različne sile, ki jih vežejo k skupnemu delovanju in k izločitvi ostalih gospodarskih konkurentov. Tu deluje predvsem tradicionalno prijateljstvo ruskega naroda do nemškega, posebno neko čudno oboževanje nemške kulture in znanstva od strani ruske inteligence. K tem duševnim silam se sedaj priključuje splošna politična situacija, ker je Nemčija izmed vseh evropskih držav najbolj pripravljena priznati rusko sovjetsko vladno in vzpostaviti redne politične in državne odnose s sedanjo rusko vladno. Izgleda tudi, da je sovjetski vladi priznanje njene vladavine po ostalih zapadnoevropskih državah poglavitna stvar in da je pripravljena žrtvovati v to svrhu gosp. interese v prid Nemčije in izločiti konkurenčno delovanje trgovskih, industrijskih in bančnih podjetij ostalih evropskih držav. Toda to je poglavje zase.

Cilj antante v Genovi postaja torej čedalje jasnejši. Ona pravi Rusiji: Ti priznaš najprvo vse dolgeve izpred vojne napram Angliji in Franciji ter dovoliš, da se naši trgovski, bančni in industrijski zavodi, zasebni in družabni zasidrajo v tvojem gospodarskem telesu, da tam nemoteno delujejo po kapitalističnih načelih zasebnega izdelovanja in trgovanja, potem priznamo tvojo sedanjo vladavino in vzpostavimo z rusko državo redne odnose. Nikdar pa ne dovolimo, da bi ti sklepala z Nemčijo posebne gospodarske ali politične pogodbe, vsaj dotlej ne, dokler nisi od nas priznana in torej popolnoma svobodna država. Angleška politika skli na zaklade ruske zemlje in čuva svoje trgovinske, finančne in bančne interese, francoska politika pa deluje proti ojačenju Nemčije, kar bi bila nujna posledica posebnih in prednostnih gospodarskih stikov Rusije z Nemčijo. Francijo vodijo pač njeni dosledni politični smotri proti Nemčiji: s pomočjo reparacijskih zahtev zadržati nemško gospodarsko silo pri njenem napredku na eni strani, na drugi pa zavirati politični in gospodarski razvoj Rusije same, ker se boji, da Rusija nasloni bodoco svetovno moč na nemško gospodarstvo, iz česar bi prej ali slej nastala politična zveza z Nemčijo.

FELJTON

Koncert »Smetane«

(19. t. m. v Unionu.)

Cilj vseh etičnih čeških zborov, ki smo jih do danes v Ljubljani poslušali, je čisto artistični, njih posebnost je tehnična virtuoznost v reprodukciji lahkih, pa tudi sila težkih reprezentativnih skladb bogate češke zborovske literature. Pogoji iz dosedajšega časa so točno fiksirani: Vstop v zbor je dovoljen le muzikalno naobraženim, glasovno solistično izšolanim pevcem, katerim je vstop v zbor sveta, prostovoljno, resno prevzeta naloga pomagati svojemu udruženju do izvajanja čim-popolnejše umetniške višine. Pevci prihajajo k vajam pripravljene, o kakšnem zamujanju vaj nobenega govora. Vsak glas ima svojega pevovalca, ki ga vodi v najmanjši podrobnosti posameznih skladb. Ko so enkrat vsi glasovi v vsakem oziru sigurno naštudirani, šele potem pride glavni pevovalca in oblikuje

ves zbor po svojih intencijah. Na ta način so nam kolosalni uspehi čeških elitnih zborov popolnoma razumljivi. Kar je bil prof. Vlah zboru moravskih učiteljev, prof. Splitka zboru praških učiteljev, to je danes prof. Černy, II. tenor češkega pevskega kvarteta »Smetane«. V relativno kratkem času je svoj zbor kvalitativno imponujoče izobrazil. V njegovih rokah je ves ritmični in dinamični aparat instrument, s katerim dela na migljaj kar hoče. V zboru je vsak pevec na svojem mestu, not za nastop sploh ne potrebuje in poje na pamet, ter podredi svoj glas celoti, zato obvlada zbor vse mogoče hitrosti tempa, živega ritma in hitro se menjajočih barv. Harmonične in kontrapunktične težkoče, katerih v modernih čeških zborih kar mrgoli, so mu igrača. Poleg vseh teh dobrih lastnosti se odlikuje njegovo prednašanje z dobro študirano fonetiko in čisto intonacijo. Občudovali smo upravičeno vse tehnične vrline zbora »Smetane«, vendar se nam je zdela, da to virtuosno petje ne

gane srca, dasi mu je marsikdo izmed nas, ki pesem ljubimo, odprl srčna vrata na stežaj.

Repertoar koncertov »Smetane« je približno isti kot koncertov praških učiteljev. Zastopani so Smetana, Dvorak, Frbrih, Križkovsky, Tovačavsky, Foerster, Suk in Novak. Smetana, ustanovitelj češke narodne opere prednjači s »Kmečko pesmijo« (Rolinka), ki jo lahko imenujemo himno na delo češkega kmetarja.

Skladba je podobna suiti, se deli v štiri dele po kronološkem redu kmetkega opravila v letu. Delo v katerem se vedno vrača vodilni motiv, nosi vse znake Smetanovega štila: izrazito češko melodijo, monumentalno konstrukcijo ansambla z občudovanja vredno ritmiko, plastiko in dramatiko. Glasbeni opis oranja, sejanja, žetve in mlatevanja z ritmičnimi in polifoničnimi kamplikacijami prekaša vse, kar je bilo do Smetanove dobe v češki zborovski literaturi napisanega. Anton Dvorak je bil zastopnik z enim najznačilnejših svo-

jih zborov, z moravsko narodno balado »Malenka travčica«, ki z melanholično melodijo med otožnim zvonjenjem milostkih zvonov pripoveduje, o pogrebu ljubljence, katerega je zastrepila ljubica. — Med najlepše starejše češke zborni spada Fibichova »Tiha noč«, skladba večernega občutja, s posebno lepim koncem. Križkovskega »Utopljenko« so slovenski zbori radi prepevali, seveda precej drugače kot »Smetana«. Razloček so naši pevci prav lahko spoznali. Tudi J. B. Foersterjev »Orač« nam ni neznan, novost je bila pa njegova »Himna« za dva zbora, ki je iz grl »Smetanovcev« zvenela kar orkestralno. Največji užitek na celim koncertu pa se nam je nudil z V. Novaka modernim in preklancano težkim zborom »Dvanajst belih sokolov«. — Skladba je zgodovinske vsebine slovanske kolorita, v vsaki frazi prav izrazito novakovska, vsebuje dovolj težkih harmoničnih pasov in završi v duhovitem frigijskem koncu. Za glasbenika pač najlepša točka vzporeda! In kar

obžalovali smo, da nam dragi češki bratje, katerim smo bili za njihova krasna izvajanja iz srca hvaležni, niso zapeli še težjih del Foersterja, Novaka (Balada na Vahu), Suka (Vareždinski ban), Axmana in zlasti Kunca.

»Smetana« koncertira sedaj po Jugoslaviji. Najprej v Zagrebu in potem po vseh mestih naše države. Na njegovi umetniški turneji mu želimo mnogo uspehov, na povratku v domovino pa naj se zopet ogleda v Ljubljani!

Kakor smo veseli takih in podobnih vzornih koncertnih prireditev, je naše veselje vendar nekam trpko. Vedno se nam vsiljuje vprašanje: ali bi med slovenskimi pevci ne bilo mogoče najti vsaj 40 ljudi, ki bi se z vso vmeno in idealno požrtvovalnostjo hoteli posvetiti združitvi v elitni zbor, ki bi posel lepoto naše pesmi po širnem svetu? Pa z našim glasovnim materialom?

Politične vesti.

Zopet eksces Spalajković. G. Miroslav Spalajković, sedaj naš pariski poslanik, se je proslavil s svojim znanim »duelom« z Balfourjem v Ženovi. Pozneje se je v drugi proslavi s svojim nastopom proti Nansenu, ko se je šlo za pomoč gladijočim v Rusiji. Na srečo ni bil sedaj delegiran v Genovo in to menda moža boli, ker mu ni dana zopet prilika za kakšno podobno »proslavo«. Da pa bi se vseeno čul njegov glas, se je s pomočjo velikosrbske sarajevske »Srbske Riječe« spustil v nov duel, sedaj z angleškim premierjem Lloyd Georgejem. On, Miroslav Spalajković, deklariše v ostri ukore Lloyd Georgeju radi Genove in njegove politike v ruskem vprašanju. Spalajković bi mogel govoriti in pisati, karkoli bi hotel, če bi ne bil v državni službi na eksponiranem mestu. Toda on je danes aktiven poslanik naše države v Parizu in vsak njegov eksces gre na račun naše države in našega ljudstva. Mi sicer opazujemo, da se bori proti Lloyd Georgeju tudi velik del francoskega časopisa, toda do danes nismo še čuli, da bi kak predstavnik francoske republike napadel angleškega premierja v takem tonu, ko je to storil g. Spalajković. Nasprotno vsi govore z največjim spoštovanjem o šesti angleški vladi. Lloyd Georgeu seveda Spalajkovičevi napadi ne bodo škodovali, toda škodili bodo naši državi in to škodo bo povzročila edino le netaktnost aktivnega poslanika naše države pri tuji velesili.

Gospodarstvo.

Opustitev komisij za priredbo občne pridobitine.

Volitve komisijških članov in namestnikov se vrše po vsej Sloveniji, dne 25./5. t. l. Razgla delegacije z dne 19. t. m. št. A I 987/2 izide dne 1. maja t. l. objavi tudi po vseh občinah na krajevno običajen način.

Razglasi vsebuje ve podatke o načinu, krajinu času volitve.

Da se izvrše volitve polovice komisijških članov in namestnikov, so davčna oblastva I. stopnje uvrstila davčne zavezance za priredbeno dobo 1922/1923 v davčne razrede (\$ 12 odst. 6 lc.) na podstavi razpisa (\$ 12 odst. 1. t. 43285 po stanju predpisane dne 1. 10. 1921 brez ozira na znejše izpremembe in davčne družbe sestavila sezname pripadnikov davčnih družb.

Ti eznamni bodo v času od 1. do 15. maja t. l. v uradnih prostorih davčnega oblastva I. stopnje razgrnjeni na vpogled davčnim zavezancem. Celotni seznam za davčne družbe I. in II. razreda bodo razgrnjeni le pri davčnem okrajnem oblastvu v Mariboru, oziroma pri davčni administraciji v Ljubljani, pri ostalih davčnih oblastvih I. stopnje pa le delni seznam oni hpridnikov teh družb, ki izvršujejo salostojna področja in opravila v njihovem področju. Vpogledati smejo imenike samo pridobitni zavezane osebe dotičnega priredbenega okraja med navadnimi uradnimi urami.

Voliti bodo smele le osebe, ki so vpisane v imenik brez ozira na spol, če uživajo vse državljanske in politične pravice in one, ki si izposlujejo vpis v imenike na podstavi reklamacijskega postopanja. Rok za vlaganje reklamacij je določen od dne 1. do 15. maja t. l. Vsak davčni zavezanec sme vložiti reklamacijo le za svojo osebo. Reklamacije se vlagajo pri davčnih oblastvih I. stopnje in so proste kolka. O njih odloča končno veljavno delegacija. Vložitev reklamacij sama na sebi ne zavira izvršitve veljavnih volitev.

Po poteku reklamacijskega roka bodo smeli davčni zavezanci vpogledati imenik se nadalje do 15. maja t. l. samo, če se primerno legitimirajo, da se jim na ta način omogoči izbrati kandidata izmed volilnih upravičencev.

Uprava Državnih monopolov. Administrativno odeljenje, je z odredbo z dne 1. aprila 1922, M. broj 5323, odelila, da se ima za tipe vžigalce, ki niso bili predvideni v naredbi te Uprave z dne 4. marca 1922, pov. M. broj 100, pobirati sledeča povišana monodolna taksa: Male švedske »The Zafati-Loncere«, škatlića s 35 do 50 klinčki po Din 0,28, male švedske »Solo«, škatlića s 35 do 50 klinčki po Din. 0,22, male parafinske »Mikado-Ruše«, zavojček od mehkega papirja do 80 klinčkov po Din. 0,22, velike parafinske »Mikado-Ruše«, zavojček od mehkega papirja z 81 do 110 klinčkov po Din. 0,32, švedske normalne »Mikado-Ruše«, škatlića s 60 do 65 klinčki po Din. 0,30. S tem se dopolnjuje razglas pokrajinske monopolne direkcije z dne 11. marca 1922, št. 908, Uradni List št. 25 iz 1. 1922.

Dnevne vesti.

— Senator ČSR Václav Klofač je dopel večer v Zagreb. Danes dopoldne se vrši v dvorani Union-kina v Zagrebu zborovanje na katerem bo predaval senator Klofač o razvoju in načelih narodno-socialistične ideje. Za njim govori poslanec Ivan Deržić. Čeprav je to zborovanje sklican pripravljali odbor Narodno-socialistične stranke v Zagrebu je pristop vsakomur dovoljen. V Ljubljano pride senator Klofač v ponedeljek popoldne ter ostane tukaj 2-3 dni. V torek zvečer se bo vršil v veliki dvorani Mestnega doma javen shod Narodno-socialistične stranke, na katerem bo senator Klofač govoril o isti temi, kot v Zagrebu. Na ta shod naše občinstvo je danes opozarjamo. Iz Ljubljane odpotuje senator Klofač v Maribor, kjer bo tudi govoril na javnem shodu Narodno-socialistične stranke.

— Dr. Žerjav o demokratskih metodah. Za Vel. noč je napisal minister in voditelj JDS dr. Žerjav članek, v katerem pravi med drugim o Slovencih: »Kadar se kdo dvigne nad druge, je v zraku sto pesti: križaj ga! Kar je pri tem najzlastnejše je radost, ki se kaže, kadar kdo koga ubija... Bolj točno in značilno še nikoli ni označil demokratskih metod kot general JDS dr. Žerjav s tem stavkom, če pomislimo na silni terorizem, ki ga uganjajo nad političnimi nesprotniki. Značilen je primer ljubljanskega župana. Komaj je bil izvoljen za župana g. Pesek, ki ni njihov pristaš, že je bilo v zraku sto demokratskih pesti: Križajte ga! In začela se je zabrtina gonja, tajni akti, podkupovanje pričin in v demokratskem izrazele je bila velika radost, ko so gledali kako nekdo nekoga ubija. In ta kanihalska radost še traja ter se pojavlja v demokratskem časopisu z zbadanjem, zasmehovanjem ubitega političnega nasprotnika. Sinoči »Slov. Narode« pravi, da je dr. Žerjav opozoril z omenjenim svojim velikonočnim člankom na »pokvarjenost in neredko nečuvni cinizem, ki zastuplja naše javno življenje. Res je! Demokratski terorizem in ubijanje pol. nasprotnikov je res pokvarjenost in izvanreden nečuvni cinizem, ki zastuplja naše javno življenje.

— Stambolijski za zblizanje južnih Slovanov. V pogovoru s sodružnikom »Vremena« je dejal bulgarski ministrijski predsednik Stambolijski, da želi, da bi srbska inteligenca in srbski državniki ne živeli ob boleznih spominih nedavne preteklosti, ampak da bi svoje oči obrnili v bodočnost, da bi se moglo nadaljevati delo, ki je skupno obema sosednima narodoma in da bi Srbija postala solnce, okoli katerega se bodo vrteli južni Slovani kakor planeti. Od genovske konference Stambolijski ničesar ne pričakuje. — Po zdravljamo izjavo bolgarskega ministrskega predsednika, zakaj tako in enako vse-slovanstvo čustvovanje nas vedno veseli. Slovani moramo iskati svoje bodočnosti edino v slovanški vzajemnosti!

— Uboga Cita! V neki vasi pri Perrečnu (v Podkarpatski Rusiji) je vzdihnila neka Rusinka, ki je zvedela da je Karol umrl, in sočutno pripomnila: »Uboga Cita, kdo se je bo v teh časih usmilil? Kdo bo vzal vdovo z osmimi otroki, ki se mlada dekleta prebiti težko dobe moža.«

— Imenovanja v sodni službi. G. dr. Hinko Irgolci, okrajni sodnik in predstojnik v Gor. Radgoni, je imenovan za inspektorja II. razreda v ministrstvu pravde, okrajni sodnik v Murski Soboti g. Jos. Kavčič pa za sekretarja I. razreda.

— Višji šolski svet ima plenarno sejo prih. četrtek dne 27. t. m. Na dnevnem redu so razna imenovanja, upokojitve, izprememba disciplinarnega reda in več disciplinarnih zadev.

— Justitia fundamentum regnorum. — Celjska »Nova Doba« poroča, da je minister pravde dr. Markovič brzojavno ukazal celjskemu okrajnemu sodišču, da mora takoj ustaviti eksekucijo za odstranitev sekvestra Ristića v Ljubljah ter o tem brzojavno poročati. Da se je tak nezalostni atentat na sodniško neodvisnost res zgodil, prav nič ne dvomimo, posebno z ozirom na dejstvo, da se famozni Kosta Ristić rad ponaša z intimnim prijateljstvom pravosodnega ministra.

— Poštne in brzojavne pristojbine za inozemstvo se zvišajo s 1. majem t. l. za 80 do 100 odstotkov.

— Dijaške štipendije se izenačijo. Finančni odbor je odobril prosvetnemu ministru kredit 325.000 Din, da se izenačijo dijaške štipendije v kraljevini in v inozemstvu.

— Dijaki in državna služba. Od 1. maja t. l. naprej se visokosolci ne bodo sprejemali v državno službo, dokler niso položili vseh izpizov ter izpolnili vseh strokovnih pogojev.

— Slovenec izumitelj. Praški listi poročajo, da je slovenski tehnik Ljubomir Skala rešil problem plastičnega fotografiranja in kinematografiranja. Izumitelj je svoj izum patentiral v Nemčiji in Češko-slovaški. Prvi njegovi plastični filmi se bodop predstavljali že tekom par mesecev.

— Konj je ubil pri Sv. Benediktu v Sl. goricah 19letnega Jakoba Živka, ki je hotel napreči konja za ženitvanjsko vojno, a konj ga je skoptom smrtno udaril v trebuh.

— 2000 kron nagrade dobi, kdor mi preskrbi nazaj ukradenega psa ali če ni naznani storilca. Pes je velik, črne barve, ima porezana ušesa in rep. Pasme doberman ter sliži na ime »Crta«. Ukraden je bil dne 6. februarja t. l. pred deželno bolnico v Ljubljani. Iv. Grlic, Ljubljana.

— Občni zbor Odseka za lesno industrijo Zveze industrijcev v Ljubljani. Odsek za lesno industrijo sklicuje redni občni zbor za poslovno leto 1921 v soboto, dne 29. aprila 1922 ob 14. uri (ob dveh popoldne), ki se vrši v sejni dvorani Mestnega magistrata v Ljubljani. Dnevni red obsega točke predvidene v Statutu Zveze industrijcev. Lesni industrijci, ki niso člani Odseka, zamorejo prijaviti svoje udeležbo v pisarni Odseka, Aleksandrova cesta št. 5 pritičije desno, kjer se jim izstavijo začasne izkaznice.

— Zdravstveni odsek razpisuje službo okrožnega zdravnika za zdravstveno okrožje Lož. Interesente se opozarja na razpis v Uradnem listu.

— Nesreča pri žnjarjih. Ko je 14 letni posestnikov sin J. Znidaršič iz Grahovec pri Cerklju vozil groj na travnik, se mu je na ovinku yoz prevrnil. Vsed tega sta se konja splašila in zdrijala, mladenič pa je padel pod voz in dobil tako težke poškodbe, da so ga odpeljali v bolnico.

— Nenadna smrt. Pri Sv. Benediktu pri Slov. goricah je šel mladenič Jakob Živko napreči konje. Pri tem ga je pa konj tako močno udaril s kopitom v trebuh, da je drugi dan vkljub zdravniški pomoči umrl.

— Zdravstvo. Pod predsedstvom gospoda sanitetnega šefa dr. Otmarja Krajeva se je vršila dne 13. t. l. pri zdravstvenem odseku za Slovenijo anketa o smotnem položaju ter o možnosti saniranja bolnic Slovenije, in katere so se udeležili zastopniki vodstev, prim. zborov in uprav treh največjih zdravstvenih zavodov t. j. bolnic v Ljubljani, v Mariboru in v Celju. Orisal se je položaj bolnic v prvih dveh letih po prevratu in pa položaj, ki je nastal, ko so stopile v veljavo proračunske dvanajstine, osobito pa so se povdajale sedanje finančne težkoče v večini zdravstvenih zavodov, težkoče, katere je še povečala vedno naraščajoča draginja. Razpravljalo se je o sredstvih, kako bi bilo mogoče prilagoditi obratovanje bolnic razpoložljivim denarnim sredstvom. Povdajalo se je, da sistem proračunskih dvanajstini onemogoča ekonomsko urejeno upravo in ne dovoljuje potrebnih ozirov na komercialno konjunkturo. Naposled je g. prim. dr. Jenko predložil več resolucij glede bodočih zdravstvenih zakonodaj, zlasti glede uvedbe sanitetnega davka, glede štedenja pri gospodarstvu v zdravstvenih zavodih in ceneje dobave premoga.

Ljubljana.

— Václav Klofač, senator ČRS v Ljubljani. V ponedeljek popoldne pride v Ljubljano iz Zagreba senator Václav Klofač in ostane v Ljubljani 2-3 dni. Na kolodvoru ga sprejme načelstvo in klub občinskih svetnikov NSS. Pozivamo vse somišljenike, da se sprejema udeležijo v kar največjem številu. Na kolodvoru naj se zbere že ob pol 12. dopoldne. V ponedeljek ob 8. zvečer se vrši znamenitostno gostu na čast skupna večerja v stekleni dvorani restavracije na južnem kolodvoru. Somišljeniki NSS, ki se hočejo udeležiti te skupne večerje, naj se prijavijo najkasneje do ponedeljka popoldne v tajništvo NSS v Narodnem domu. V torek zvečer se vrši v veliki dvorani Mestnega doma javen shod Narodno-socialistične stranke, na katerem bo govoril senator Václav Klofač o socializmu, Slovanstvu in državi.

— Prenos ostankov narodnega mučenika Kromarja. Včeraj se je vršil svečan prenos ostankov narodnega mučenika Kromarja iz groba na Suhem bazarju na južni kolodvor, odkoder prepeljejo krsto v Crnomelj. Ob gostem spaliarju občinstva se je žalni sprevod pomikal po glavnih ljubljanskih ulicah. Sprejaj so ob žalo stinkah vojaške godbe korakale čete Sokolov. Mogočeni veski zbor je na kolodvoru odpel poslednji pozdrav, lahko rečemo mesta Ljubljane, ki je za časa svetovne vojne morala s strahoto v srcu prisostvovati nečloveškemu početju tujih krvnikov. Za krsto je korakal podnamestnik dr. Baltič v imenu vlade, general Djočić kot predstavnik vojaške oblasti, veliki vladnih in zasebnih dostojanstvenikov, odposlanci oficirskega kora in raznih drugih korporacij. Spreved je zaključilo množično narodno ženstvo. Bodi mu zemljica blagoslovljena tam doli v črnemljem kraju!

— Zanimiva in resnična zgodba. V neki stari hišici ljubljanskega predmestja stanuje brhka Nilka. Vanjo se je nesmrtno zalubil pravtako zali Franci. Lajil je za njo, dvoril ji, obetal zakon, nosil darila. Vedel pa ni, da nje srce gori za Mirkoto, katerega ljubi že več let, čeprav bi ga ne smela. Prebrisana punca si je mislila: naj hodi za menoj, naj igra ulogo kavalirja, dobil me ne bo, ostanem Mirkova. In čas je tekel dalje. Franci je začel hoditi v hišo, včas je bil Nilkini materi, ki je njem spoznala pametnega, solidnega bodočega zeta, Nilka pa je kadar je le mogla ubajala v naročje k svojemu Mirkotu. Pred kratkim je bil Franci zopet v posetih pri Nilki. Rekel je, da gre v službo in ga danes ne bo več nazaj. Dekle je hitro povabila Mirkoto, saj mama in očeta ni bilo doma in obetale so se jima prijetne ure. Z Mirkotom sta bila v najslajšem objemu, ko nekdo potrkna na vrata. Vrnil se je Franci. Spoznala ga je po glasu in Mirkoto je moral v — omarno. V tem mučnem položaju je čakal, kdaj ga zaloti tekmeč. Morda pa vendar kmalu odide? Pa ni hotel. Prišlo mu je celo na misel, naj mu Nilka pokaže neko njegovo pismo, ki ga hrani v omari. Bolj ko se je dekletu branilo, bolj je zahteval Franci pismo in je končno samovoljno odprl omaro. Prizor si lahko predstavljate! Pa ni bilo nič hudega. Franci ni segel po revolverju, niti se ni hotel poslužiti klofuta, dejal je le: »Bog vama žegnajte in je odšel. Ohcet se je podrla, materi in očetu je bilo hudo. Če se Mirkoto in Nilka še ljubita, pa nismo mogli izvedeti.

— Danes se vršijo napovedane »Otvoritvene dirke« kolesarske »Irlirije« na St. Vidski cesti. Začetek ob pol 13. uri. Zvečer ob pol 20. uri v hotelu »Tivolij« prvi javni nastop dirkačev na aparatih. Spored jako zanimiv, ter se občinstvo naproša, da prireditev množičevilo poseti.

I. A. Obljubljena dežela...

Zgodilo se je nekoč, da je Obljubljena dežela obiskala strašna vojna, ki je divjala toliko časa in s tako neverjetno grozovitostjo, da je pretresla vso družbo v najglobljih temeljih njenih. Stoletna naziranja in tisočletne preokro, ki so že bile vera neštetim rodovom, nazori in zakoni so padali v nič in so poglani ljudi v brezmejen kaos. Brat ni spoznal brata v tistih dveh in hči je bila očetu tuja, vse se je trilo in gnetlo kakor v vulkanu.

V tistem razvalu so vstajali preroki, rodila so se nova naziranja, novi zakoni in tu in tam je vzbrstela nada v boljše dni. Toda vse je bilo zaman. Slana strasti je požgala nade, še predno so mogle prav ozeleneti. Greh se je razbohotil vsevprek. Otroci so nosili obraze vlačug, v pijanosti se je košatila krvosramnost v nekaj srečnih zatišjih zakonskih pristanov.

— Nekaj je bilo v Obljubljani deželi že kljub temu ljudi, ki so hoteli pomagati. Strnili so se skupaj, prirejali so seje, izdajali manifeste in svarili na-

— Predsednik višjega deželnega sodišča g. Ivan Kavčnik odpotuje v Beograd na prihodnji teden ne bo sprejemal.

— Za reveže v mestni ubožnici povodom velikonočnih praznikov so darovali: mesar Ivan Zajc, 29 kg telečjega mesa, trgovec Elija Predvojič 30 kg govejega mesa, trgovec T. Mencinger 1 gajnat. Gospodarska zveza 60 litrov, tvrdka F. Bolaffio, in sinovi 60 l. in restavratore Matija Dolničar 35 litrov vina. Naj bi našli mestni reveži vsaj ob večjih praznikih še mnogo tako plemenitih dobrotnikov.

— Slovenski rdeči križ v Ljubljani je daroval invalidom invalidskega doma v Ljubljani za velikonočne praznike 1100 komadov smodk za katere se upraviteljstvo invalidskega doma v imenu invalidov najiskrenejše zahvaluje.

— Iz ljubljanskih trgovskih krogov smo prejeli in priobčujemo: Za današnje toli visoke pakete pristojbine dosedanje frankovne znamke ne zadostujejo več. Imeti bi morali najmanj še 20 dinarske znamke. Ako človek odda kak težji paket, je pač v zadregi — ta ali oni namreč sam frankira spremnice — kako bo spravil nebroj znamk v vrednosti 300-400 kron nanje, kajti na pošti dobimo kvečjemu še 5 dinarske, 10 dinarske znamke pa redkokdaj. Frankiranje s samim drobciem je zamudno in nepraktično. Pošta uprava bi si morala v svojem lastnem interesu nabaviti kar največ visokih dinarskih znamk, če že ignorira želje občinstva.

— Tatvine v Ljubljani. Še večkrat predkaznovana Marija Drušković je ukradla v predstobi trgovca Avguština Skofa 26,6 kilogramov podplatov v vrednosti 2064 kron. Ukradene podplate so lastniku vrnil. — Notarju g. Fr. Stupica iz Sv. Lenarta v Slov. Goricah je bila v nekem ljubljanskem hotelu ukradena rjavkasta ročna taška iz kromkolovskega usnja, vredna 1300 kron. — In Zborilovi je bilo ukradeno iz ročne torbice 800 kron denarja. Na ta način je bila imenovana ženska že tretjič okradena.

— Policijske vesti. V Ljubljani je bil aretiran Zupanc Karl, ki je ukradel Ani Erženovi v Spod. Besnici 1200 kron denarja. — Policija je aretirala zaradi berančenja že 16 krat predkaznovanega berata Jakoba Rozumana. — Neke trgovca se bo morala zagovarjati pri pristojni oblasti, ker je imela svojo specerijsko trgovino 1 uro in 20 minut dalj odprto, kakor je dovoljeno. — Zopet drugi specerist pa je imel odprto trgovino 1 uro in en četrti čas določen čas. Tudi ta se bo moral zagovarjati pri pristojni oblasti.

— Redek jubilat. V sredo 26. aprila bo minulo dolgih 55 let, odkar je vstopil g. prožni paznik Ivan Starman v službo južne železnice. Jubilat je še vedno zdrav, čil in krepak. Na mnogaja letal

— Konjske kupčije prepovedane. Ker so radi živinske kuge prepovedani sejni v Ljubljani, so mešetarji po raznih gostilnah sklepali kar na debelo konjske kupčije dan na dan. Policija je dobila nalogo, da kar najstrožje nastopi zoper zakonite sejmarje. Več konjskih trgovcev je bilo že ovađenih, ki se bodo morali zagovarjati pred oblastjo.

— Beg komunističnega tajnika iz Košice na Nemško ali v Slovaško. Kako poroča »Slovensky Vychod«, je zapustil tajnik komunistične stranke Seiden 11. t. m. Košice in ne pride več nazaj. Seiden je prišel pred poldrugim letom z Dunaja v Košice, kamor ga je bil poslal Bela Kuhn. Na Slovaškem se mu je posrečilo zbuditi mogočno komunistično gibanje. Zadnji čas se je Seiden »proslavil« s »čiščenjem« stranke. Stare delavce je odslovil, a na njih mesta je nastavljal mlade, neizkušene, nezanesljive ljudi, ki so tako imenitno gospodarili, da so stranko v kratkem času gospodarsko uničili. Ko je Seiden prišel v Košice, je imela komunistična stranka približno 30 tisoč kron gotovine, danes po njegovem odhodu ali bolje rečeno begu ima pa 200 tisoč kron dolga. Ko je Seiden spoznal, kako je njegova stranka gospodarsko zabredla v dolgove, je prosil podporo v Moskvi in na Dunaju, pa ni bil uslišan.

Maribor.

Politična sodna razprava v Mariboru. Predvčerajšnje »Jutro« je zopet našlo predmet pri katerem se da resnica kar najlepše zvijati. Vrana vrani ne izkljuje oč, če so tudi medseboj v konfliktu. In tega načela se drži »Jutro«, ko navaja potek politične razprave v Mariboru. Resnici na ljubo konstatiram sledeče: Menda bi lahko vsi zborovalci shoda enoglasno potrdili, da posl. Mermolje niti z eno besedico nistem napadel — ergo ga nistem mogel »demagoško« napasti. Če bi poročevalec »Jutra« bil govornik, bi moral sam vedeti, da se govornik ne sme pustiti motiti z medklji in tako nistem tudi jaz reagiral na medklje posl. Mermolje. To pa to. Junaško sem tajil vse. Velik strah me je objel pred »gavgami« in tajil sem, tajil do skrajnosti! Ubožek! Menda bi vam pa lahko vsi, ki so bili takrat na sodišču (razen Mermolje) povedali, da nistem prav nič tajil in odkrito priznal, da sem rekel: Zakaj ste pa organizirali kmete (SKS) in jih potem prodali meščanski stranki. Zato svojo trditve bom sodišču doprinesel dokaz resnice in sem že navedel priče za ta dokaz. Kar se pa

tiče g. Znunderla, ugotavljam samo, da tudi trditve o istemu ne odgovarjajo resnici, sicer pa to bo še sam uredil. Tako vidite, g. poročevalec »Jutra«, to je resnično poročilo razprave, pa je resnično in ni zavito vplašč g. Lažova. Takt, takt gospodje in pa resnica. — Vladimir Kravos.

Samomor. V Gregorčičevi ulici se je ustrelil kamnosek Karol Kocijančič.

Zasebni uradniki mariborske oblasti so si ustanovili lastno organizacijo.

Lep gerent. Bivši gerent občine Krčevina neki Jukret, je kupil v imenu občine veliko vojaško barako, toda lesa je prodal in izkupiček 19.000 kron vtiaknil v svoj žep. Sodna razprava v tej zferi se je zopet preložila.

Nesreča na železnici. 30 letni Lovro Kralj, policijski stražnik dodeljen obmenemu komisarijatu na glavnem kolodvoru se je nahajal službeno v vlaku namenjenem v Spilje. Ko se je prišel vlak pomikati, je misli da se ga premika le po kolodvoru. Sele v bližini Wellejeve vile je opazil, da vlak že odhaja. Skočil je iz vlaka, ki se je nahajal že v polnem diru in je padel tako nesrečno, da je prišel z levo nogo pod vlak. Vlak mu je odrezal celo stopalo, kar je končno še srečen slučaj, ker dogodila bi se lahko smrtna nesreča. Rešilni oddelek ga je prepeljal v bolnico.

Gospa Danilova iz Ljubljane bo gostovala v našem mariborskem gledališču v torek 25. aprila. Nastopila bo v »Paljhi« Lady Windermere kot Miss Erylne. To gostovanje bo gotovo senzacija za Maribor.

Brezmejna krutost. Prejeli smo in priobčujemo: Dne 19. t. m. so bili potniki vlaka 44 na postaji Slov. Bistrica pričr škandaloznemu in nad vse krutemu prizoru. Srbski vojak je privedel civilno oblečenega fantiča iz Celja v Slov. Bistrico. Fant je hotel pobegniti, vsled česar je vojak na daljavo 20 korakov ustrelil štirikrat za njim, a ga ni zadel. Ustrelili je petič in ga ranil v roko, kakor se je mladenič ustavljal v mirno čakal. Vojak je pristopil k njemu, pritisnil mu takorekoč orožje na trebuh in ga ustrelil, kakor se ustrelil divjo zver. Mladenč se je zgrudil v krvi in kmalu nato izdihnil. Navzoči so se nad tem uprav »svinjskim« početjem surovega vojaka upravičeno zgražali in ni mnogo manjkalo, da ni razburjena množica navajala na morlica. — Radovedni smo, kaj bodo rekli k temu pristojne oblasti?

— Mestno kopališče bo ob sobotah odprto do pol 21. ure; cene bodo ob sobotah za prvi in drugi razred za 20 odstotkov dražje kakor ob drugih dneh.

Dijaška peristava v petek »Prababica« je bila zelo dobro obiskana; igralo se je tudi dobro. »Prababica« bo danes v nedeljo popoldne vpriporjena kot ljudska predstava.

»Prodana nevesta« se pr. študira v našem gledališču in obstoji upanje, da bo vpriporjena za prihodnji teden. Poskušajo z godbo so že imeli.

Pomožna akcija za gladijoče v Rusiji dobro napreduje. V ponedeljek 24. t. m. se vrši odborova seja v kazinski dvorani. Slovensko obrtno društvo je imelo že tudi sestanke, kjer so razpravljali o načinu, kako naj obrtništvo pomaga Rusiji. Tako se globlje povsod za to humanitarno in bratsko akcijo. Prepričani smo, da bo uspeh dovoljen.

Celle.

Stavka v Westenovi tovarni traja še vedno dalje. Še nič ni čuti, da bi se mogočni tovarnar omečal in pričel zopet z delom. Njegova nadutost se zrcali lepo iz besed, katere je izrekel proti delavcem rekoč: »Jaz lahko prestopim brez vas pol leta in še več, vi pa brez mene ne morete.« Take brezobzirnosti je zmožen samo nadut nemški kapitalist. In naša oblast ne ukrene ničesar, da bi strla nadutost bahatega Prusa, ki si igra z usodo slovenskega delavca. Pregovor pravi, da vrana vrani ne izkljuje oč.

Uboj orožnika. V Podbrdu je neki pljan mladenič zabodel z nožem v trebuh mladega orožnika Scanija, ki je v bolnici umrl.

Ljudsko vseučilišče v Celju. V ponedeljek 24. aprila ob pol 8. uri zvečer predava na našem ljudskem vseučilišču vladni svetnik gosp. Em. Lilek o temi »Zemljepis in narodopisne črtice o Bosni in Hercegovini«. Predavanje bodo pojasnjevali le zemljepisne slike.

Vsled deževja zadnjih dni so vode pri nas zopet močno narasle in skoro prestopile begrove.

Repertoire ljubljanskega Narodnega gledališča.

Drama.

Nedelja, 23. aprila, Marija Stuart, Izven.

Ponedeljek, 24. aprila, Namisljeni bolnik, E.

Torek, 25. aprila, Zaprti. Nedelja, 23. aprila, Hoffmannove pripovedke. Gostovajne gospe Vesel-Pola iz Zagreba. Izven.

rod, ali vse zaman. Narod jim je kazal fige in petnajstletna dekleta so ponujala svoja nerazcvetela telesa tem starcem v slast. Ko pa je bil prepad največji, je vstal prerok. Veličastno je vzdignil svoj glas in je povedal, kako je bilo doslej vse delo za zboljšanje človeške družbe in oblubljeni deželi zaman. Povedal je s tem zlato resnico, ki so jo priznali vsi idealni večaki, in njegovo ime je šlo od ust do ust. Kakor na evangeliji, tako so mislili nanj.

Toda apostol se je dvignil še preko svoje lastne moči in je razložil:

»Nismo delali prav, toda čas je, da začnemo. Priznali smo trud in truditi se moramo dalje. Potrebno pa je eno: rešimo mladino! Kako naj mladina raste v čednostih, če vidi košate frizure in globoko izrezane obleke učiteljc. — Tukaj je treba začeti!«

Kakor solnce v megli je šinilo spoznanje v moraliste.

»Kako preproste so vendar najvišje ideje!«

Brž je šolska oblast sklicala sejo in urno je bil sklenjen zakon: Učiteljice naj nosijo gladko počesane lase. (Sprejeto.) Naj nosijo široka krila iz goste-

ga in masivnega blaga, volnene nogavice in visoke čevlje. (Sprejeto.) Vrat naj bo zakrit, bluzja tako široka, da izginejo vse oblike telesa in rokavi naj segajo do prstov. (Sprejeto.) Krila naj segajo kvečjemu dva centimetra od tal. (Sprejeto.)

Zakon je bil izdan, potrebni kredit za nova oblačila takoj v redu in morala je stopila na tabernakelj. Obljubljena dežela je bila takorekoč na trdnem tiru v boljše dni. Toda joj! Komaj je bilo vse to v redu, se je lotila otrok radovednost. Zakaj tako? Iskali so skrivališč in so hoteli razodetja med seboj. In zadnje je bilo hušje od prvega. Otroške sobe so videle stvari, kakor še nikoli. Toda stene so molčale in s tem je bila zadeva rešena. Z zanosom so ugotovili najboljši med dobrimi, da so našli pravo pot.

»Mladina je rešena, temelj bodočnosti stoji.«

Ko so razglasili te besede,

Ptuj.

Podla laž. Pod tem naslovom je prišlo »Jutro« z dne 15. t. m. notico, v kateri trdi, da je trditelj dopisnika »Jugoslavije«, da se je v tožbi dr. Pirkmajerja proti Zelenkoti, ki mu je očitil da je denuncijant, na razpravi dne 11. aprila v Ptujem Zelenkoto posredil dokaz resnice in je bil zato oproščen, nesramno potvarjanje resnice. Dokaz resnice sploh ni bil dopuščan in ga je sodnik že a priori odklonil. Zelenko je bil oproščen samo za to, ker se je v prejšnji razpravi izpustila formalnost in se ni protokoliralo, da si dr. P. pridržuje pravico zasledovanja zaradi očitka, da bi bil denuncijant. Tako se opravičuje v »Jutru«. Vsek treznomislek človek ve, da se nobenega ne toži zaradi žaljenja časti zaradi kakšne formalnosti, temveč zaradi žalitve. V tem slučaju je bila ta žalitev »denuncijanta«. Pri prvi razpravi je Zelenko nastopil dokaz resnice in predlagal, da se zahtevajo od deželne vlade spisi, v katerih so proti nemcu od Pirkmajerja vložene ovadbe. Od sodnikov je bil ta dokaz dopuščan. Toda deželna vlada se je branila izročiti omenjene spise, dobro vedoč, če jih izroči, da pride na zatožni klop ne Zelenko, temveč vodja okrajnega glavarstva dr. Pirkmajer. Sodnik je vsled tega popolnoma opustil Zelenkoto, ker je smatral za dokazano s tem, da se brani deželna vlada izročiti omenjene spise, da je res, kar trdi Zelenko. Če ne bi bilo nič resnice na tem, čemu bi se branila dati spise na vpogled? Torej trditelj »Jutra«, da ni bil dokaz resnice pripuščan, je nesramna laž, kakor jih je ono že navajeno. Če ne bi bil pripuščan ta dokaz, bi se razprava ne bila prenesla in bi se moralo Zelenkoto že pri prvi razpravi obsoditi. Če se sedaj kdo ne verjame, da bi bila ovadba vložena zaradi očitnega denuncijantstva, da je bil dokaz resnice pripuščan in da se je isti tudi doprinesel, mu prihodnjič postrežemo s številskimi dotičnih spisov ev. s prepisi vseh dotičnih dopisov in vlog.

Koroško.

Pomagajmo mladini v Mežiški dolini! Prihaja čas, ko bo mladina zapustila šolsko poslopje, prišla na ulico in se udajala pategu. Tujerodec sega po tej nežni mladini in vcepiti ji hoče sovraštvo do lastnega naroda. »Miesthallerbunde« v Celovcu ima nalogo vzgajati našo mladino s strupom renegastva, isti bo po preteku doglednega časa predstavil svet Mežiško dolino kot dolino neodrešenih Nemcev. V dolini ni Nemcev, so pa renegati, katerih se najde po celi Koroški in žalibog tudi v naši državi. Državni ustroj pokojne Avstrije je kanaliziral tok slovanške krvi v nemški mlaz. Toda ta tok je naš, studenec leži v našem telesu, zabraniti moramo nadaljnjo gubev te dragocenosti. Naša mladina mora zajeziti sedanjost in spravi to v domačo staro strugo. Nemškemu vplivu je podvržen življenjski mehanizem, najbolj pa mejaš koroško-avstrijskega ozemlja. Mežiška dolina, dolina industrije je pred vojno z naglico vzgajala nekaj specialni rod nemčurjev. Ta unikum je bil stvor stroja, ki je gladi pot tedaj vladajočemu elementu na pohodu preko našega ozemlja. Ne suženi, ampak stroj je bil delavski sloj, brezpravna raja. Ta raja je gladi germaniznu pot in delala tako, kakor se je zahotelo mogočnemu ravnatelju kakega podjetja ali njegovim disponentom. Raja, navajena na robotstvo, se je danes ne zaveda, da je prišel čas, ko ji je treba misliti na ureditev svojega lastnega doma, ti roboti še danes delajo tako, kakor hočejo nekateri priseljeni tujerodci, ki pa niso nič drugega, kakor tatovi naših narodnih lastnin in disponenti nemškega poslanca avstrijske republike dr. Angerer & Comp. v Celovcu. Gospod dr. Angerer ima prav, ko trdi, da je mežiška dolina neodrešena, njo še tlačijo tuje sile k tlom! In te sile so v Celovcu in te sile so ukrade marsekatero slovanško kapljo krvi in to ukrade kri hočemo nazaj do zadnje kaplje. Takrat šele bo dolina svobodna. Da to dosežemo, moramo najprej poskrbeti za dober naraščaj. Naša mladina se mora učiti kake obrti, da dobi dolina v svoja podjetja dobre izurjene in strokovno nabrane obrtnike, ki bodo zasedli mesta kvalificiranih tujerodcev, katerih ima skoraj vsako podjetje v izobilju. Obrtniki, trgovci, prosimo vas, pomagajte mladini postaviti zid, ki bo branil proti vsakemu tujemu navalu. Naša mladina mora priti v obrtni pouk, kjer ji bo dana prilika, pridobiti si popolno zmožnost za izbrano obrt, kjer pa bo tudi vzgojena v narodnem oziru, da se bo zavedala, da je članice velike slovanške družine. Ukažljivi naraščaj se rekrutira iz delavskih slojev, torej je siromašen, zato treba, da se ji najde gospodarje, ki so pripravljeni v uk prevzeti mladeniču ali mladenke v svo oskrbo. Vse one, ki bi hoteli imeti obrtnega učenca ali učenko, naj javijo svoje pogoje na naslov: Rajko Kotnik, ošta Guštanj (Mežiška dolina).

Prekmurje.

»Prekmurski Glasnik« je začel zopet izhajati. Tiskal se bo v bodoče v mariborski tiskarni. Rana strela. Na potu iz Beltine v Bakovo je na velikonočni ponedeljek ubila strela čevljarkega mojstra Mančeva, dočim se je spremljajoča žena onesvestila. K otvoritvi novega mostu pri Veržeru prideta ministra za kmetijstvo in za javna dela. Nepošten orožnik. V Selnici ob Dravi je bivši orožnik Žirovnik ukradel svojemu poveljniku naredniku Grmeku 4000 Din. Obsojen je bil na 5 mesecev težke ječe in na povračilo škode.

Sokolstvo.

Ljubljanski Sokol naznanja svojemu članstvu, da je društveni sluga prišel s pobiranjem članarine. Istočasno s članarino je plačati zletni garancijski sklad v znesku najmanj 5 Din, ki ga mora plačati po sklepu Jug. Sok. Saveza, oziroma društvenega obnove zborna član članice. Oni člani in članice, ki so menjali stanovanje se prosijo, da naznanijo spremembo naslova čimprej statističnemu oddelku Ljubljanskega Sokola v Narodnem Domu. Člane, ki ne bodo plačali članarine in zletnega garancijskega sklada, ne bo smatral v smislu društvenih pravil odstopivim in se le-ti naprošajo, da vrnejo društvu savezni znak in legitimacijo. Legitimacije se potrjujejo proti predložitvi plačil. Listka med uradnimi urami, to je vsak delavnik med 6 in 7, uro po v odporovi sohi v Narodnem Domu.

V predzletnih dneh, to je 30. julija in 6. avgusta se vršila dva javna nastopa, in sicer: dne 30. julija nastopi naraščaj iz cele države s predpisanimi prostimi vajami, isti dan se vrši tudi tekma naraščaja na telovadišču. Dne 6. avgusta je nastop srednješolskega dištva v vojaštvu. Isti dan se vrši tudi tekma vojakov, ki bo obsegala skok v višino, skok v daljino, metanje kamena, tek na hitrost in prekaženje treh lesenih plotov v popolni vojaški opremi. Župe in društva, ki so v sedežih posameznih garnizij, naj stonijo v stik z vojaško oblastjo ter preskrbijo po možnosti za volake potrebne vaditelje. Sokolstvo vabi k nastopu samo vse one brate vojake, ki se za nastop javijo prostovoljno. Vsak vojak, ki bo tekmoval, mora tekmovali v vseh paragrafih predpisane tekme. Isti dan, kakor vojaški nastopi tudi jugoslovnsko dištvo iz srednjih in meščanskih šol. Tehnično vodstvo ima v rokah društvo telovadnih učiteljev za Slovenijo. Za nastop dištva vlada na vseh srednjih in meščanskih šolah naše države veliko zanimanje in prihajajo številne prijave. Ker so sedaj še počitnice, pridejo dijaki iz počinca za nekaj dni v Ljubljano, kjer bo vse potrebno preskrbljeno za stanovanje in prehrano dištva.

Sokolske potrebe. Razne trdke ponujajo različne sokolske potrebe, ki ne odgovarjajo predpisom Saveza. Onozarjamo društva, da naročajo vse sokolske potrebe pri sokolskih dobaviteljih, ki se morajo držati naših predpisov. Imena glej »Zletni Vestnik« št. 7.

Akademija naraščaja. Ljubljanski Sokol priredi v četrtek dne 27. t. m. ob 8. uri zvečer v telovadnici v Narodnem domu akademijo naraščaja. Nastopijo gojenici in gojenke ter moška in ženska deca. Na akademiji poje tudi ruski pevski zbor »Bajara«. Čisti dobiček je namenjen za nabavo naraščajskih krojev.

Sokol v Metliki priredi dne 7. maja obširen pešizlet na Trdinov vrh, Sv. Jera na Gorjancih. Pripravljen bode pečen zajec in pristna belokranjska kapljica. Ob sviranju melniške godbe odkoraka »Sokola« ob 3. zjutraj iz Metlike na Gorjance. Vsa bližnja društva se brez posebnega obvestila vabijo, da se tega lepega izleta polnoštevilno udeležijo.

Sokolsko društvo v Metliki priredi letos 16. julija veliko sokolsko veselico — združeno s praznovanjem 15. letnice, razkritjem prapora in župnim izletom Novo-meške sokolske župe v Metliko. Zato se vsa bratska društva prosijo in opozarjajo, da ne bodo prirejala na ta dan veselice, ampak se po možnosti udeležila našega izleta. Pomagajte nam graditi — Nas dom!

Zahvala. Podpisano društvo se tem potom preprija zahvaljuje akad. slikarju g. Maksimu Gaspariju, ki je naslikal na naše naročilo za načrt sokolskega prapora krasnega sokola, ki imenitno soglašja z ostalim načrtom, ki je izveden v belokranjskih motivih. Odklonil je honorar. Društvo mu čestita k prvotni izvršitvi in ga vsem bratskim društvom najtopleje priporoča.

Sokolsko društvo v Šiški. K pogrebu narodnega mučenika Kromarja se zbiramo v krajih v soboto dne 22. t. m. točno ob 3. uri pop. pred društveno telovadnico. — Zdravo!

Cokolski Vjesnik župe zagrebačke. Primi smo treči broj lista »Vjesnik Sokolski« župe zagrebačke. Kako svojim opremom, tako i sadržinom ovaj se broj lipeo odlikuje u našoj sokolskoj štampi, pa če u njemu nači gradje koli naša sokolska društva, toli i svaki onaj koji se interesira za Sokolstvo. Mi sa svoje strane list osobito preporučamo kao uzorno uređivano jugoslovnsko Sokolsko glasilo. Uverjeni smo da će se ovaj list proširiti po svim našim krajevima, a to tim više što mu je pretpalata minimalna godišnja 15 dinara a šalje se na upravo lista Zagreb. Nova ves br. 23.

Vsem bratom in sestram. O priliki I. jugoslovnskega vsesokolskega zleta v Ljubljani priredi se razstava, katere naj bi kolikor mogoče natančno pokazala razvoj sokolske ideje. Da bo mogoče doseči to namero, je treba nabrati ves material, ki se nanaša na Sokolstvo od početka ustanovitve sokolskih društev do danes, in se radi tega obračamo do vseh starejših bratov, da nam dajo vse predmete, katere imajo še v posesti in jih mogoče hranijo kot stare spomine za razstavo na razpolago. Vsaka stvar se bo lastniku vrnila na zahtevo, v nasprotnem slučaju pa jo porabimo za sokolski muzej. Ako treba, se predmeti prevzamemo po posebnih odposlancih in se sprejem istotako potrdi. Pri poštni pošiljavi naj se pridene seznam predmetov in naznani eventualne želje. Pri dragocenih predmetih naj se iste že pred odposiljavitjo naznani, da se bo imelo posebno paznjo na nje. V trdnem prepričanju, da imajo brate Sokoli še dosti tozadevnih predmetov v svoji posesti in da jih bodo radi vedeli dali na razpolago za razstavo, prosimo vse brate, da nam do konca maja 1922 najkasneje vse predmete, katere nameravajo vpsolati.

Sport in turistika.

Dosmrtna diskvalifikacija. Pred enim mesecem sta igrala angleška kluba Fulham F. C. in South Shields med sabo tekmo. Pri tej priliki je ponujal igralce Fulhama, Bernhard Travers igralcu South Shieldsa, Maitlandu svoto 20 pfundov, da bi pripomogel k zmazi Traversovega moštva. Maitland je zadevo prijavil takoj ravnatelju svojega kluba, ti pa so igralca Traversa naznanili Zvezi angleških nogometnih društev. Zveza je takoj odredila strogo preiskavo in izrekla te dni zanimiv izrek, ki pojasnjuje s kako strogostjo vladajo na Anglskem v nogometu in poizkušajo izriniti vsak poizkus korupcije in nepravilnosti. Preiskovalni odbor je kaznoval igralca Traversa z dosmrtno diskvalifikacijo. Pri tem je tudi merodajno, da spada Travers med najboljše angleške profesionalce, katerega je nedavno odkupil Frilham F. C. od Sunderlanda za ogromno vsoto 3000 pfundov. Proti tej odločitvi se je sedaj dvignila nogometna javnost in vodilni športni list »The Athletic News« graja ta krivdorek najvišje angleške nogometne instance. Ozadje tega poizkusa podkupljenja tvori znana razvada, da se važne tekme med angleškimi prvorazrednimi profesionalnimi in tudi amaterskimi klubi vršijo v znamenju velikih stav in je zaradi tega povsem vtmevljeno vprašanje, kdo so tiste osebe, ki so Traversa uporabile kot orodje. List namiguje, da je pri celi zadevi šlo očitno za veliki stavni maneuver.

Stanje dunajskega prvenstva. Po nedeljskih tekmah so se dunajski prvorazredni klubi razpodelili sledeče: 1. Sportklub, 2. Hakoah, 3. Amateur, 4. Rapid, 5.

Hertha, 6. Wacker, 7. Viena, 8. W. A. F., 9. Rudolphshügel, 10. Floridsdorf, 11. Ostmark, 12. Admira, 13. Simmering.

V Španiji so se začela zaključna tekmovanja za državno prvenstvo. Pretečeno nedeljo je F. C. Barcelona odpravila F. C. Gijon s 7 : 2. Prva tekma v Gijonu je namreč končala neodločena pri 1 : 1; v barcelonskem moštvo je manjkali znani Alcantara. Sp. C. Real-Irun je premagal Real-Madrid s 4 : 1. Pri prvem spopadu v Madridu je podlegel Irun s 1 : 2, radi tega se bo vršila še ena tretja tekma. V Madridu je zmagala Europa iz Barcelone proti Athletic klubu Madrid s 2 : 1. V juniju se vrši končna odločilna tekma za špansko državno prvenstvo med Barcelono in Irunom, in sicer v mestu Vigo, kamor ho moralo barcelonsko moštvo potovati okoli 1500 km.

Paddock, morebiti najboljši sprinter sveta, se sedaj nahaja v Honolulu ter je zopet dosegel svoje nekdanjo rekordno formo. Paddock je pretekel 100 jardov v 9,6 sek. in 220 jardov v 23 sek. Nadalje je ukinil obstoječi ameriški rekord nad 120 jardi (110 m) s 11,4 sek. Prejšnji čas je znašal 11,6 sek.

Klub kolešarjev in motociklistov Ilirija v Ljubljani priredi v nedeljo dne 23. t. m. »Otvorilne dirke« na progi Ljubljana — St. Vid. Start in cilj pri km 2200 v Zgornji Šiški. Začetek ob 14.30. Na cilju promenadni koncert. Dirka se vrši v sledečih kategorijah: novinci km 3, juniori km 5, seniori km 3, glavna km 10. Damska km 2, Handicap km 5, Hrv. pod-savezna km 5. Tolajzila km 3. Posebno zanimanje vlada v športnih krogih že sedaj za damsko dirko, kar je gotovo nekaj novega za Ljubljano. — Razven tega se bodo nudili slavnemu občinstvu gotovo srditi boji za zmago v glavni dirki med našimi in hrvatskimi prvaki. Zvečer ob 19.30 v hotelu »Tivoli« športni družabni večer. Razdelitev nagrad in dirke na aparatih v dvorani. — Vstopnina na cilju: sedeži prve vrste 10 Din, druge vrste 5 Din, stojališča 2 Din, člani in dijaki proti izkaznici 1 Din, pri večerni prireditvi 5 dinarjev. Vstopnice sedežev na cilju veljajo tudi za večerno prireditev. Prijave k dirkam je nasloviti na A. Šiško, kavar, »Prešeren«. Zaključek prijav v petek 21. t. m. ob 22. uri — Odbor.

Prvenstvene tekme. Danes ob 14. uri nastopita S. K. Jadran — S. K. Hermes na igrišču Sparta — Primorje. Jadran, ki je na Velikonočni ponedeljek porazil v lepi igri S. K. Slovana s 2 : 0, nastopi v nedeljo proti svojemu najmočnejšemu konkurentu. Tekmo vodi g. Hus. Ob 14. uri Jadran rez. — Ilirija 3 na igrišču Svobode — Moste. Sodnik g. Klemenčič. Ob 15. uri 30 min. istotam nastopi rezervna Ilirija proti Svobodi — Moste. Ilirija rez. bo v letošnjih prvenstvenih tekmah drugega razreda igrala izven konkurence. Sodnik g. Beneš.

S. V. Rapid — S. K. Primorje igra današ, 23. t. m. ob 16. uri na igrišču Ilirije tekmo, ki obeta krasen šport. Rapid, znan po svojih poslednjih zmagah v Ljubljani in Mariboru (proti Iliriji-Zagrebu), najde v Primorju, ki nastopi v letošnji sezoni v novi postavi, resnega tekmeča.

Nogometna tekma. Danes ob 16. uri se vrši na prostoru S. K. Ilirije nogometna tekma med S. K. Primorjem in mariborskim Rapidom. Primorje nastopi letos prvič in v novi sestavi. Večera javljena sestava moštva je napačna in ni očitelna. — Tajnik.

Nogomet v Kranju. Popoldne igra rezervna S. K. Primorja s S. K. Triglav v Kranju. Ker je to prvi nastop Triglava po daljšem prestopu in ker je v poslednjem času prenosoval svoje delovanje, je pričakovati zanimivo in napeto igro.

Sportni večer v hotelu »Tivoli« priredi dne 23. t. m. ob 19. uri klub kolešarjev in motociklistov »Ilirija«. Slavno občinstvo se opozarja na prvo javno dirko za preizkušeni aparat, katere je izdelala domača tvrdka Bašin in dr. Nihče naj ne zamudi si ogledati to novost. Za dobro pijačo in jedila je poskrbljeno.

Gledališče in glasba.

Zorko Prelovac: Jaz bi rad rdečih rož. Moški zbor. Priredba za dvospev s klavirjem. Izdala in tiskala Zvezna tiskarna v Ljubljani. Naročila sprejema Zvezna knjigarna.

Anton Kosi: Molitev za slovanški rod, dvočlana pesem s spremljevalnim harmonijo in klavirja. Besede Rad. Silvestrova. — Anton Kosi je mladini poklonil že lepo število za šolo primernih pesmic. Tudi »Molitve« za slovanški rod« bodo šolski zbori radi prepevali ob slovesnih prilikah v šoli, pa lahko tudi v cerkvi. Pesem je sila preprosta, v glasbenem oziru pove malo novega.

Vabilo k pristopu v pevski naraščaj. Pevsko društvo »Slave« prične zopet v društvenem krogu s pevskim naraščajem, do katerega imajo pristop mladeniči in mladenke vseh poklicev, ki imajo veselje do izobrazbe v zborovem petju in se zavzejo obiskovati pouk v pevski teoriji in pevskih vaj naraščaja. Pouk v pevski teoriji in zborovem petju je brezplačen in ne plačuje naraščaj pri vstopu nikakih prispevkov. Vpisovanje se prične v torek, dne 25. aprila 1922, v »Slavčevih« društvenih prostorih v Narodnem domu, I. nadstropje levo in to vsaki dan, izvenredne nedelje, od pol 20. zvečer do 21. ure. Termin vpisovanja se določi do 2. maja 1922. — Odbor.

Književnost in umetnost.

Umetnostna razstava v Jakopičevem paviljonu. Kakor smo že enkrat poročali, se odprla letos še druga razstava v Jakopičevem paviljonu. Razstavijo samo mladi talenti. Kos Valentin, Moravče, kipar, ki je že deloma znan našim umetniški publiki. Razstavi kipe in plakete. Mušič Marjan, Novo mesto, slikar razstavi lepo število pastelov. Razstavil je že parkrat v Ljubljani in Novem mestu. Drago Vidmar, Svetina pri Celju, slikar razstavi večino večja olja in risbe, ki so vredne pozornosti. Nande Vidmar, St. Ruprecht ob južni železnici, razstavi prvič v Ljubljani. Razstavil je lansko pomlad v Mariboru in mu je nemški kritik napisal prav pomembno kritiko. Fran Zupan, Ljubljana, slikar, slednji je umetniški publiki poznan iz mnogih prejšnjih razstav. Razstavi kolektivno. Prva letošnja razstava bratov Kralj je bila zelo slabo posečena, kar ni v dobro naši inteligenci. Umetnost je merilo kulture vsega naroda in duševna potreba posameznika. Menimo, da bo obisk in nakup umetnin boljši, kot je bil. Razstava se odprla v nedeljo 23. aprila ob 11. uri popoldne.

»Moji zapiski z Dunaja«. Spisal Emil Stefanovič. Izdala in založila Zvezna tiskarna v Ljubljani, Wolfova ulica 8. Cena broširani knjigi 2,50 Din.

»Paberki iz Roža«. Koroške pravljice. Spisal Ivan Albrecht. Izdala in založila Zvezna tiskarna v Ljubljani, Marlin trg 8. Cena broširani knjigi 4 Din.

Društvene vesti.

Jugoslovnsko društvo za proučevanje angleškega jezika javlja: Znan nčenjak, Charles Srolea, univerzitetni profesor v Edinburgu je včeraj prisel v Ljubljano, ter se nastanil v hotelu Unionu. Profesor Srolea je znan kot eden izmed največjih in najiskrenjših prijateljev male antante, posebno Čehoslovake in Jugoslavije ter je osebni prijatelj predsednika Masaryka.

Predavanje o »načrtu zakona o občih državnih upravi priredi« Društvo konceptnih uradnikov politične uprave v Sloveniji v nedeljo 23. t. m. ob 10. dopoldne v sejni dvorani mestnega magistrata ljubljanskega. Predava okrajni glavar dr. Pirkmajer iz Ptuj. Vstop prost. Društveni člani in vsi, ki jih predmet zanima, uljudno vabljeni.

Iz esperantskega kluba. Pouk mednarodnega jezika »Esperanto« se vrši vsak torek in četrtek od 20—21 ure na Trgovski soli, Kongresni trg drugo nadstropje. Za začetnike se odprti zopet nov tečaj. Vsi, ki se za »Esperanto« zanimajo, se vabijo, da se priklase ob navedenih dneh. Odbor.

»Splošno žensko društvo« prosi, da se mu javijo vse učiteljice, ki so usposobljene za pouk na gospodinjstvih šolah ali tečajih. Kje so študirale, kakšne izpite in kakšno prakso imajo? Pismene prijave na naslov društva, Ljubljana, Rimska c. 20.

Članice bivšega »Socialno gospodarskega in kulturnega ženskega društva«, ki imajo dobiti še popust od raznih ljubljanskih trgovcev in obrtnikov, naj se zgledajo v torek 25. četrtek 27., ali soboto 29. t. m., vsakokrat od 5—7 zvečer v »Splošnem ženskem društvu« Rimska cesta 9. Kdor se do 30. t. m. ne javi, izgubi popust minuloga leta, ki zapade v korist »Splošnega ženskega društva«.

Občni zbor »Ženskega telovadnega društva« v Ljubljani se je vršil dne 30. marca t. l. v županovi pisarni na magistratu. Občni zbor je otvorila in vodila predsednica gospa Franja dr. Tavčarjeva. Iz tajniškega poročila, ki ga je podala tajnica ga. Krofotova se razvdi vsestranski razvoj društva v raznih športnih panogah. Posamezni odseki kažejo velik napredek od lanskega leta. Blagajniško poročilo izkazuje aktivno stanje društva. Društvo se je reorganiziralo, spremenilo pravila in ime: Društvo »Athena«, Ljubljana. Novostavljena pravila so bila soglasno sprejeta in potrjena. Izvolitev odbora: predsednica dr. Tavčarjeva, podpredsednica ga. dr. Kokačeva, prva tajnica ga. Krofotova, druga tajnica gđ. Stebija, prva blagajničarka ga. Mira dr. Žirovnika, druga blagajničarka ga. Bogadyeva, Odbornice ga. Fistarjeva, ga. Gaspelinova, ga. Janežičeva, ga. Novakovičeva, ga. Pajničeva, ga. dr. Ravnarjeva, ga. Šapla, ga. Skofar, ga. dr. Sveljeva, ga. prof. Wessnerjeva, pregledovalki računov: ga. Gričarjeva in ga. dr. Majaronova. Zapisničarka g. Dinca Tavčarjeva.

Klub Primorke je na svoji zadnji seji soglasno sklenil, da bo delil skozi leto dni ves svoj štiti dobiček, ki si ga bo pridobil z prirejanjem veselice in zabav z novo snujajo se idealno in prekoristno ustanovo »Dečjim domom«. Ta ustanova ni le zelo visokega kulturnega pomena, ampak bo gotovo tudi služila v to, da bo vzgajala dobre Jugoslovane, zato je vredna vsestranskega podpiranja. V to svrhu se obrača odbor »Kluba Primorke« na vsa narodna društva in na vsakega Jugoslavana z željo, da bi našel mnogo posnemalcev. — Odbor.

Pevski zbor državnega učiteljskega v Ljubljani, priredi v nedeljo dne 23. t. m. popoldanski izlet na Vrhniko. Ob tej priliki se vrši koncert ob 5. uri popoldne v prid dijaškemu podpornemu skladu. Odhod vlaka na Vrhniko ob 1.18. v Ljubljano se izletniki vrnejo v Verda ob 10. uri. Pevski zbor vabi vse prijatelje lepega petja in učiteljskega naraščaja, da se udeležijo izleta in lepega koncerta.

Dobava mesa. Komanda Dravske divizijske oblasti v Ljubljani naznanja, da se bo sklenila dne 25. aprila t. l. ob 10. uri dopoldne pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani ter pri Komandantu mesta v Slovenski Bistrici in Ptuj pismena neposredna pogodba glede dobave mesa za garnizijo Slovenska Bistrica, oziroma Ptuj za čas od 1. maja do 30. junija t. l. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, pogoj pa pri navedenih vojaških oblastih interesentom na vpogled.

Čehi kupujejo zemljišča v Draždanah. Da kupujejo Čehi na Nemškem posestva je posledica visoke valute češke kronte ter nizkega stanja nemške marke. Da Nemci prihod Čehov na Nemško postrani gledajo, je jasno ko beli dan, Nemški uradi večkrat ovirajo take kupčije, ker se obotavljajo dati potrebno odobril. Zdjaj poroča »B. T.«, da je po uradni statistiki prišlo od 1. januarja 1920 v Čehoslovake roke okoli 400 zemljišč v Draždanah, to je skoraj dva in pol odstotka draždanskega sveta. Poleg tega opozarja zgoraj omenjeni nemški list na dejstvo, da je velika večina delnic »Saške paroplovne družbe« v rokah češkoslovanskih koncernov.

Kaj je Elsafluid — to se zna! Lekarnar Feller — Stubica!

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metoda.

Razne vesti.

* Časopis po 50 kron komad. Ker se je v Avstriji papir in tisk zopet strahovito podražil, so morali tudi časopisi povisati cene. Odslej stane na Dunaju en izvod tega ali onega časopisa na nedelje in praznike 54 kron, na navadne dni pa 50 kron, med tem ko popoldanske izdaje stanejo 10 kron en izvod.

* Velik deficit dunajskih bolnic. Tudi v naših bolnicah ni posebno dobro, toda razmere po dunajskih bolnicah so naravnost obupne. Tam na primer delavske bolnišnice blagajne plačujejo 600 kron dnevno, a pravzaprav stane bolnico vzdrževanje enega bolnika 2000 kron dnevno. Poleg tega prihaja v bolnico mnogo takih ljudi, ki sploh ne morejo plačati ničesar. Du-kaj holnice imajo dnevno okrog 10 tisoč pacientov in izgube tako dnevno 14 milijonov kron. Ta denar mora nadomestiti država.

* Srečni soprog. Nedavno je v nekem časopisu, v mestecu Idstein, izšel sledeči originalni oglas: »Podpisani Otto Trog opozarjam javnost, da ne bom plačal nikakih dolgov, katere bi moja soproga Marija Trog napravila. Moj prijatelj Adolf Fuder je z njo pobegnil. Zagotavljam omenjeni javnosti, da nikdar več ne bom našel tako dobrega prijatelja«.

* Dinamit odkril stare dragocenosti. V švedskem mestu Rotebro so delavci lomili v gori kamen s pomočjo dinamita. Pri tem poslu pa se ni prikazalo samo kamenje nego tudi več srebrnih in zlatih vrčev in precej srebrnega denarja. Sodi se, da so stvari še iz 16. stoletja, ker je tam najden švedski in poljski zlati denar tudi tega stoletja. Bržkone so te dragocenosti morali skriti v gori kake zlikovci, katerim je razpoka v kamenju služila kot skrinjica.

* Novosti na milanski »Scala«. Stara milanska Scala se popravlja. Gledališki zoder, ki ni več odgovarjal modernim zahtevam, je zelo razširen. Prostor med odrom in orkestrom je zmanjšal. Največja novost je mehanizem za razsvetljavo odra. Za nebo bo postavljena okrogla kupola iz belega platna. Stroški te obnove znašajo skupno okoli šest milijonov lir.

* Čudna rešitev. Na letališču v Angersu na Francoskem se je odrgal balon, ki so ga držali vojaški, a tri vojake je odnesel balon kvišku. Dva sta se spustila na tla 30 m globoko ter se smrtno poškodovala. Tretji pa je izginil — v oblakih. Poslali so za njim aeroplan, če bi se dal rešiti. Čez četrte ure ga je zrakovalec videl še višje, pa pomagati mu ni mogel. Balon je bil tedaj 2000 m visoko. Ali vkljub temu je vojak ušel smrti. Po šesturni plovi je veter zanesel balon nad les, kjer je je možu posrečilo, da se je odvezal od balona in zdrsnil na drevo, odkoder je prišel z manjšimi poškodbami na varna tla. Vo-jak je visel najprej z glavo navzdol. Z velikim naporom je obrnil svoj položaj ter se privezal s svojim pasom za vrh. Sest ur je tako letel v značnih višavah pri polni zavesti. Gotovo ne bo tega izleta nikdar pozabil.

* Čaša iz mrtvaške lobanje. V Londonu se potom dražbe prodaja zanimiva čaša. Ta čaša je narejena iz gornjega dela človeške lobanje. Fred sto leti je bila čaša last lorda Byrona. Lobanjo, iz katere je čaša narejena, je našel pesnik v vrtni nepotatije v Newsteadu. Byron, ki je znan po svoji ekscentričnosti, je z vsa gotovostjo trdil, da je to lobanja nekakega velikega človeka, ter je dal napraviti iz nje čašo, iz katere je pil vino. Pesnik je nje čaši posvetil tudi nekaj svojih stihov.

* Ne more se odvaditi. V nekem pokrajinskem mestu je prejel višji častnik mesečno plačo. Pri tej priliki je pustil blagajniku na pulu 6 kron 60 vinarjev kot napitnino. Ko ga je blagajnik opozoril, da to ne gre, je odgovoril častnik da denarja ne vzame, ker bi se sicer pregrešil proti svoji navadi. Blagajnik je »napitnino« vzel ter jo daroval v dobrodelne namene.

* Panika v Rimu radi padca marke. V rimskih bankah je nastala velika panika radi padca nemške marke. Rimske banke so smatrale marke za sigurno valuto ter so se v veliki meri z njimi zalagale. Opozarjajo se zato finančni krogi da ne kolikurajajo z markami, dokler se stanje ne razčisti.

* 108 letna starka. V Marsilji je umrla Španjolka iz Salamance, gospodična Saturnina Vincenti, stara 108 let. Poslednja leta svojega življenja je preživela v Marsilji. Bila je do svojega zadnjega dne čista in zdrava. Edina nadloga, ki jo je mučila, je bila njena popolna gluhost.

Dobra žena in mati ima vedno nekoliko steklenic lekarnarja Fellerja prijetno dišečega »Elsafluida« pri hiši. Dobro služi za drgnjenje hrbtna, rok, nog in celega telesa, kot kosmetikum za usta, kožo in glavo. Mnogo močnejši, izdatnejši in delujoči kakor francosko žganje. 3 dvojne steklenice ali 1 specialno steklenico skup z zamotom in poštnino za 72 kron pošilja: Evgen V. Feller, Stubica donja Elzatrž št. 357. Hrovaško.

Inž. Dr. Miroslav Rasal

oblastveni poverjeni

stabilni inženir

LJUBLJANA

C. N. in A. M. Williamson:

Cesarični biseri.

(Dalej.)

Da, bisere je imela zdaj Kit. A kje so bili, in kje je bila ona? V svoji sobi pač ne, ker je telefon zvonil, ne da bi se bila odzvala. Kaj če po umoru ni mogla več nazaj? Kit je morda zaklenila svoja vrata, ko je šla k Petersonu kramljat. Po vsej verjetnosti je bilo v njeni sobi marsikaj, česar hišna ni smela vedeti. Nemara je zalotila Petersona, ko je baš ogledoval bisere. Potolažila je njegovo nezaupnost s tem, da je čebljala o drugih stvarih, dočim je on pospravljala. Kto jo je videla v duhu, kako mu ponuja svojo pomoč. In tepec je zadremal v blazinjaku. Medtem ko je ona delala zanj. Tedaj se je priplazila od zadaj ter mu zadala tisti strašni udarec s kopitom njegovega lastnega samokresa. Močno in odločna ženska je morala biti Kit!

Klo se je spomnila, kako sta z Beverley počasi krenili od dvigala na Petersonov hodnik, ravna se po številkah nad vrati, in kako je ona rekla Angelu: »To mora biti

za dobre pol minute, da si je Beverley popravila pogum; in če je Kit baš takrat odpirala skrinjo, se je z lehkoto skrila vanjo pred ženskama, prava pot.« Spotoma sta se ustavili ki ju je slišala prihajati, še preden sta zavili okrog vogala. Preklican strah bi jo moral popasti, ko je zdaj nekdo sedel na skrinjo! Ni čudo, da se je zdrznila in brčila v svojem skrivališču!

Tudi Kitino kesnejše početje je bilo jasno. Misli si je morala, da je bila ena izmed ženskih — ki ju je lahko videla, ako se je upala pogledati iz skrinje, dočim sta ji onidve obračali hrbet! — v Petersonovi sobi. To ji je bilo žal, da ni zaklenila njegovih vrat od zunaj! Zdaj je bilo več ko verjetno, da vzdigneta spodaj krik in vik. Samo naglica jo je mogla rešiti, in Klo je dvomila, da bi se bila upala vrniti po svoj ključ, ako bi ga bila pozabila v Petersonovi sobi. Gotovo je zlezla iz skrinje ter ogledala svojo obleko pri blede luči hodniške žarnice, da vidi, ali je kje okrvavljena. Ako je bila temne barve, se ji ni bilo bati niti tega. Klo si jo je slikala v duhu, kako je zaklenila skrinjo ter sledila ženskama v sivem in rjavem avtomobilnem plašču tesno za petami. Morda ju je ce-

lo skušala prehiteti, tem bolj, ker sta šli po stopnicah, dočim se je ona lehkoto poslužila dvigala. Videla jo je, kako čaka v ozadju, češ, ali se neznanki ustavi v pisarni ali pone-seta svojo skrivnost s seboj; razumela je njeno odrešenje, ko sta šli molče svojo pot, in čutila ž njo vred zavest prostosti, ki jo je morala prešiniti v naslednjem hipu.

»Stavim, da jo je ubrala peš iz hotela, dočim sem bila jaz pri avtomobilu. Izvoščka se ni upala vzeti, iz strahu, da je ne bi našli po njegovi številki,« je Klo zaključila njeno premišljevanje. Oči so ji obvisle na biseru, ki ga je držala v roki.

»Slaba mi utegne prest, ako pride Kit k možu na drugem koncu žice, dočim se njena dvojnica razgovarja z njim iz »Westmorelanda« se je spomnilo dekle in naglo stopilo k telefonu. »Ali ste vi še tam?« je kliknila.

»Lehko si misliš, da sem. Si našla tisti grah?«

»Našla sem stvar, ki ti jo moram pokazati. Kje je najvarnejši kraj?«

»Kar k meni pridi!«

»Ta bi bila lepa,« se je uprla.

»Pete nama bi bil takoj za petami.«

»Nu dobro, pa pridi k Churnu. Kdaj boš tam?«

To je bilo razočaranje. Klo je upala, da ji pove naslov z ulico in številko. A ni se dala oplašiti. »Pri Churnu tudi ni varno,« je dejala. »Ali se ne spomniš nobenega kraja, ki ga Pete ne bi poznal? Pomisli naglo, da se prej ne vrne.«

»Pomisli ti! K tebi pojdeva, neumnica! Za tvoje gnezdo gotovo ne ve, ako nisi sama izbleknila.«

»Morda mi je ušla kaka beseda,« je vztrajala Klo z obupno trdovratnostjo. »Saj slišiš, da ne govorim tjavendan, ko pravim, da se najdiva na novem kraju.«

»Tak pridi ob poldvanajstih v »Krantzovo klet!«

»Dobro, v »Krantzovo klet!« A če bom tam ob poldvanajstih, ne vem. Paziti hočem na Peteja, dokler ne bom videla jasno, kaj namerava. Morda ti telefoniram tja. Katero številko ima Krantz?«

»Ne vem je na pamet. Ali nimaš knjige tam?«

»Ne. Nekdo jo je moral izmekniti.«

»In v tvoji sobi je ni?«

»Pač, tam je. A veš — neumnost se mi je zgodila. Ko sem šla k Peteju, sem zaklenila svoja vrata, in

zdaj sem založila ključ. Iskala sem ga že, pa ga ne morem najti.«

»Poišči ga in poglej v knjigo. Mojo ima Jake. Čez pet minut te pokličem v tvoji sobi. Tako bo vseeno, če bi se prav Pete vrnil medtem Da?«

»Velja. Samo — Ali še poslušaj?«

Nič odgovora. Kloji ni preostalo drugega nego obesiti slušalo ter iskati ključa, ki ga je bila Kit vzlic njeni logiki nemara vzela s seboj. Toda sreča ji je bila spet naklonjena. Ključ je ležal za kaminom, malone skrit med gosto dlako prašne in umazane kozje kože. Da ni Klo slučajno stopila nanj, kdo ve, ali bi ga bila sploh našla!

»Okoristiti se hočem s to smolo,« si je obljubila. »Ako že moram v Kitino sobo, ne potratim tam niti minute zaman.«

Zaklenila je Petersonovo sobo od zunaj in vteknila najdeni ključ v ključavnico vrat na levi, nasproti katerih je stala rjava skrinja.

Ključ je odprl, kakor je slutila naprej, zaupaje svoji dobri zvezdi. Naglo se je zaklenila v sobo ter napravila luč.

Priporočamo Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani, Marijin trg 8. Hranilne vloge na knjižice in na tekoči račun obrestuje po 4 in pol odstotka; hranilne vloge z odpovednim rokom pa po dogovoru.

OPALOGRAPH
v vseh velikostih:
The Rex Co. Ljubljana.

Palma **nerazhodljive kaučuk pete za čevlje.**

Sloviti zgodovinski roman M. ZEVACA
„KRALJEVI VITEZ“
je izšel in se dobi v »Zvezni knjigarni«, Ljubljana, Mar. trg 8 v dveh delih. Cena broš. za vsak del din. 15.—

LEPOTA
kože, obraza, vratu, rok, kakor tudi lepa rast las, se morajo samo skozi razumno nego lepote doseči. Tisočera priporočanja so dospela od vseh dežel sveta za lekarnarja Fellerja.

Elsa lilijno mlečno milo
najbolje blago, najfinije »milo lepote« 4 kosi z zamotom in poštnino 120 Kr.

„Elsa“ obrazna pomada
odstrani vsako nečistočo kože, sončne pege, zadržance, nabore, itd., naredi kožo mehko rožnato-belo in čisto; dva porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 80 Kr.

„Elsa“ Tanončina pomada za rast las
krepi kožo glave, preprečuje izpadanje, lomenje in cepanje las, zaprejuje prhut, prerano osivelost itd. 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 80 Kr.

Prodajalci
ako naročijo najmanj 12 kosov od jednega predmeta dobijo popust v naravi.
Razno: Lilijno mleko 24 K; Brkomaž 10 K; najfiniji Hega-puder Dr. Klugera v velikih originalnih škatljah 40 K; najfiniji Hega zobni prašek v retent škatljah 40 K; pudr za gose v vrečah 8 K; zobni prašek v škatljah 12 K; v vrečah 8 K; Sachet dišava za perilo 12 K; Schampoon za lase 8 K; rumenilo 12 listkov 48 K; najfiniji parfem po 48 in 60 K; Močna voda za lase 80 K; Za te razne predmete se zamot in poštnina posebej zaračuna.

EUGEN V. FELLER, lekarnar, STOBICA donja, Elsetrg 357, Hrvatsko.

Priporočajo se naslednje tv dke:

Drago Schwab, konfekcija, Ljubljana, Dvorni trg 3.
Dr. Ing. Miroslav Kasal, Stavbeno podjetje in tehnična pisarna, Ljubljana.
Gospodarska Zveza, Ljubljana.
Odon Koutny, orodje in tehn. potrebsčine, Ljubljana.
Jakob Andrej, tvornica kož in čevljev, Karlovac.
„Kristal“ d. d., tvornica zrcal, Maribor.
„Stora“ tovarna zaves, Št.-Vid nad Ljubljano.
„Pariums Chrysis“ Paris, Ljubljana
„Vintgar“, tovarna pohištva, Gorje pri Bledu.
„Transformator“ elektr. akc. družba, Ljubljana.
Tovarna klobukov »Sešir«, d. d. Škofja Loka.
Kalaš, slaščičarna, Ljubljana, Židovska ulica 3.
Franc Brumat, velika zaloga manufakture, tkanine, Ljubljana, Mestni trg 25/1.
Kavarna Jadran, vsak dan koncert.

Zvezna tiskarna in knjigarna, Ljubljana.
Tovarna »Bašin in dr.«, Ljubljana.
Krznarstvo ROT, Ljubljana.
O. Bernatovič, manufaktura, Ljubljana.
The Rex & Co., Ljubljana.
J. C. Mayer, manufaktura, Ljubljana.
Tvornica žeste i pjenice, Savski Marof.
Jugoslovanski kreditni zavod, Ljubljana.
Parna žaga, Fran Ravnikar, Ljubljana.
Jos. R. Puh, Ljubljana, Gradaška ul. 22.
Jerica Hubad, roj. Dolenc, zaloga klavirjev, Ljubljana.
Karl Prelog, trgovina bombaža, sukna itd. Ljubljana, Stari trg 12.
Jakob Kaučič, parna pekarna, Ljubljana, Gradišče.
I. Gajšek, papirna trgovina, Ljubljana, Sv. Petra c.
»Fruškogorac«, Novi Sad.

MALE OGLASI
PRODAJA:
POZOR! Skoro novo hišo z lepim vrtom ob državni cesti, sposobna tudi za obrt. Kupcu stanovanje takoj na razpolago. Cena 50.000 Din. Naslov v upravnici lista. 720

HIŠA z lepim stanovanjem in velikim vrtom 15 minut od Celja ob veliki cesti, pripravana tudi za obrtnika. Cena K 130.000. Dolžarjem popust. Naslov: Franc Tomažič, Ostrožno št. 30 pri Celju. 712

KUPI:
KUPIM srebrne krone ter jih dobro plačam. I. Polše, Ljubljana, Rožna dolina 106.

ZE RABLJENA železna blagajna št. 3, 4 ali 5. Ponudbe z navedbo cene na upravo lista pod št. 718.

SODI hrastovi od petroleja, olja in masti se kupijo. Ponudbe z ceno na: Ljubljana — Poštni predal št. 151. 705

HERDERS Konversations Lexicon. Cenjene ponudbe z navedbo cene je nasloviti na sobosikarsko in pleskarsko tvrdo Brata Rožič, Ljubljana, Vegova ulica 8. 719

SLUŽBE:
OROŽNIK, neoznjen, iz radovljiskega ali kamniškega okraja želi menjati mesto v ptujskem okraju. Ponudbe naj se pošljejo na upravo lista pod »Zamenjavo«. 721

STROJEPISKO izvežbano, perfektno v nemškem jeziku in nemški stenografiji se sprejme takoj pri Mednarodnem odpremištvu Emil Frankl i dr. Zagreb, Ciglana 20 a. Ponudbe z zahtevno plače na go-rejnjo firmo. 711

PROTI DOBRI PLACI se sprejmeta takoj dva pečarska pomočnika. Istotam je v zalogi več peči, štedilnikov itd., ter se jih odda po najnižjih cenah. 709

RAZNO:
MAVEC (gips) umetno gnojilo za trošenje detelje, zelcnikov, travnikov itd., kakor tudi razkuženje hlevov, konzerviranje gnojla. Naj nikdo ne zamudi kupiti pri Josipu Vanosi, glavna zaloga Šmarca — Kamnik, podružnice: Dolenc Kranj; Ant. Stergar, Kamnik; Josip Komatar, Menišec. 723

2000 K tistemu, kdor preskribi stanovanje z dvema ali eno sobo in kuhinjo v mestu ali bližnji okolici. Cenjene ponudbe pod »Nujno« na upravo lista. 722

1000 K nagrade onemur, ki preskribi mlademu zakonskemu paru stanovanje obstoječe iz kuhinje in 1 ali dveh sob v Ljubljani ali bližnji okolici. Ponudbe se prosijo pod »Mlad par«, na upravo lista. 724

V NAJEM oddam krojaško delavnico, z vsem inventarjem, oziroma se sprejme kompanjona. Pis-mene ponudbe pod »Kompanjon« na upravo lista.

AMERIKANCI! Kdo vzame v najem ali zamenja za dolarje kompletno opre-karno z drvmi in nakopa-no zemljo, stanovanje s po-hištvo v lepem kraju. Zraven je 5 oralov zemlje, vodna moč, velika hiša ko-vachica.

Velike vrednosti za pod-jetnega moža! Mihael Zo-re, Bistrice 28, Bleiburg, Kärnten. 713

SLAMNIKE, moške in ženske otročje prodaja na debelo, cene solidne, po-strežba točna. Alojzij Škra-bar, tvornica slamnikov Domžale, Slovencija. 658

Zepne ure, precizijske in stenske, popravila najsolid-neje tvrdka F. Čuden v Pre-šernovi ulici 1. 506

PARKETNE deščice
dobavlja in polaga v me-stu in na deželi
Anton Bokal, Ljubljana
Slomškova ulica št. 19.
Telefon 572.

SUKNO
za promenadne in športne obleke v bogati izbiri
A. & E. Skaberne
Ljubljana, Mestni trg 11

AUTO
Bencin. — Pneumatika. Olje. — Vsa popravila. Mast. — In vožnje. Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi
Jugo-Auto d. o. z. v Ljubljani.

Sakovrstne obleke kemično čisti in barva v vsi ni-ansah tovarna
J. Reich, Ljubljana.
Sprejemališče: **Šelenburgova ul. št. 4.**
Podružnice: **Maribor, Zagreb, Kočevje, Novo mesto.**

Suhomesnata roba, mast, mesne delikatese
„Lucullus“
dion. društvo za promet i preradbu mesa
ZAGREB, Ciglana 8.
Telefon 101. Brz. naslov: „LUCULLUS“, ZAGREB.

POZORI! POZORI!
Sivalni stroji so dospeli v vseh opre-mah za rodbinsko in obrtno rabo, istotam za čevljarje in krojače.
JOSIP PETELINC
Ljubljana, Sv. Petra nasip.

Modna trgovina
A. ŠINKOVIC NASL. K. SOSS
Ljubljana, Mestni trg 19, priporoča:
Perilo za dame, gospode, otroke. — Pletenine, rokavice, noga-vice. Bluze, spodnja krila predpasniki.
Svila — Modni nakit — Galanterija
— Znatno znižane cene! —

Vrtnice
nizke in visoko debelate novosti ima v bogati izbiri
Anton Ferant
trg. vrtnar
Ljubljana, AMBROZEV TRG ŠTEV. 3.

Gradbeno podjetje
Ing. Dukić & drug
Ljubljana, Resljeva c. 9
se priporoča za vsa v to stroko spada-joča dela.

Na debelo:
Venci, šopki in cvetlice za neveste. Žico, svilen, krep, taft in cigaretni papir Aba-die zlate zrnčke, Altesse, Golub, Stročnice št. 2 in 3. Črnilo Ia, IIa: Razglednice itd.
Uran — Papirnica
Ljubljana, Mestni trg številka 11.

Blago
za prevleko divanov in družega pohištva v veliki izbiri, dalje različno platno in jute za tapet-nike, sedlarje itd. priporoča tvrdka
A. & E. Skaberne, Ljubljana, Mestni trg 10

Nakup in prodaja
vsekovrstnih novih in že rabljenih
vreč in plaht
Sprejemmo zastopnike z do-brimi referencami.
Ignac Bernfeld, Wten III., Resumelskygasse 27

SOLINGEN-JEKLO
Jedilno orodje
ALPAKA JEKLO ALUMINIUM
Kuhinjski noži, žepni noži, škarje, kladiva, klešče itd.
Razpošilja najceneje:
REISNER & Co., WIEN I., Wipplingerstr. 19.
Išče se ZASTOPNIK za Jugoslavijo, kateri je v stanu položiti kavčijo za komisijonalno skladišče.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani
prodaja iz slovenskih premogovnikov
velenjski, šentjanški in trboveljski premog
vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov
za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava:
Prima čehoslov. in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog in črni premog.
Naslovi: **PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG d. d. v Ljubljani, Nunska ulica št. 19.**

Zdravilišče Slatina Radenci
v Slatini Radenci, okraj Ljutomer
edino zdravilišče v Jugoslaviji z naravnimi ogljikeno kislimi in mineralnimi kopelji iz znamenitih raden-skih slatin proti srčnim — ledvičnim (Nieren), — mehurčnim in drugimi boleznim.
Ugodni zdravilni uspehi! Zmerne cene!
Sezija od 1. junija do 15. septembra.

Rudolf Muschik, Dental-Depôt WIEN I., Borsendorfstrasse 3.
Izvoz v vse države. Zahtevajte cenih vseh predmetov za zobotehniško stroko, kakor: opravnih predmetov, električnih aparatov itd.
Bogata zaloga. — Prevzemanje raznovrstnih popravil, kakor tudi brušenje svedrov. telefon št. 8431 telefon št. 7431

Premog in cement

prodaja najcenejše
M. PETRIČ, Ljubljana,
skladišče Balkan.

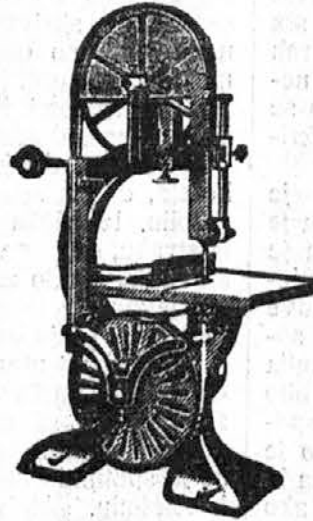
KOSTANJEV LES

prosto vagon in večje množine v gozdu kupi
J. Pogačnik, Ljubljana
Dalmatinova ulica št. 1/1
Posredovalci se dobro plačajo

Urar

Ed. Škopek
Ljubljana, Mestni trg št. 8.
Velika zaloga ur, zlatnine, srebrnine in optike. — Popravila se izvršujejo strokovno in pod jamstvom.
Cene nizke.

Zahtevajte
naše
ponudbe!

Jarmeniki za žage z močno učinkovitostjo. Kompletna naprava za žage. Stroji za vso lesno industrijo.

HAESSLER & WOLF

WIEN I., BAUERNMARKT NO 24

Brzjavni naslov: Haesslerwolf, Wien.

FILIJALKE IN LASTNA ZASTOPSTVA:
GRAZ, PRAGA, BUDAPEST, CHEMNITZ

ORIENT, med. trg. šped. in sklad. d. d. podružnica: medn. transporti, zbirni promet
Ljubljana, Vodna ulica št. 3 car. posred. ofic. šped. l.
tel. interurb. 463. lesnih industrijev.

V trgovini O. Bernatovič Mestni trg št. 5

se dobe še po jako nizki ceni:

moške obleke	od Din 160.— naprej
moške raglane	od Din 250.— naprej
moške hlače	od Din 80.— naprej
damske mantile	od Din 150.— naprej
damske kostume	od Din 180.— naprej
damske modne obleke	od Din 200.— naprej
damska krila	od Din 60.— naprej
bluze	od Din 30.— naprej

Najboljše sredstvo zoper stenice in drugi mrčes je

„MORANA“

„MORANA“ temeljito uničuje stenice in njihovo zalego. Naroča se pri
Mar. Skrinjar, Trst, Via P. Castaldi 4/L
Pri večjih naročilih popust, trgovcem rabat.

Išče se
ZASTOPNIK za JUGOSLAVIJO.
Ponudbe direktno na zgornji naslov.

Dražbeni oklic.

Dne 20. maja 1922 ob 3. uri se prodaja potom javne dražbe troje barak invalidskega doma v Dolenjskih Toplicah in sicer 2 stanovanjska objekta, 32:50 m dolga in 11:20 m široka, in gospodarski objekt 25:30 m dolg in 6:40 m širok.

Barake so zgrajene na zidani podstavi na tujem svetu. Stene so iz tesenega predalčja, le-to pa izzidano z opeko. Za strešni krov je uporabljen eternit. V vse tri objekte sta napeljana vodovod in električna razsvetljava.

Stavbno stanje vseh treh objektov je dobro. Stavbna izvršitev je solidna.

Izključna cena je 70.000.— Din.

Potrebna pojasnila dobe zainteresirani po 11. uri gori omenjenega dne pri dražbeni komisiji na licu mesta v barakah.

Oddelek za socijalno politiko pokrajinske uprave
v Ljubljani, invalidski odsek.

Tekstilna roba vseh vrst najceneje pri

Fradies, Wien I., Franz Josefs Kai 49.

: Državno zdravilišče : toplice Dobrna pri Celju.

Akratoterma 37° C izredno bogata na radiju in ogljikovi kislini. Izvanredni uspehi pri živčnih boleznih, boleznih srca, ledvic, mehurja in revmatizma.

Najstarejše žensko zdravilišče južnih alp

Priporočljivo za rekonvalescente in slabotne. Gorsko podnebje, smrekovi gozdovi, krasen park, divni izleti.

Predsezija od 25. aprila do 15. junija.

V tem času so vse cene za 25% znižane. Drž. uslužbenci, častniki in duhovniki imajo v tem času 90% popusta.

Lisičje kože

in kože divjačine sprejme v stroj, barvo in izdelavo

Krznarstvo ROT, Ljubljana,
Gradišče 7

kupuje kože divjačine po najvišjih cenah. — Sprejema moderniziranje.

M. KUŠTRIN, LJUBLJANA.

Tehniško in elektrotehniško podjetje. Trgovina s tehničnimi in elektrotehničnimi predmeti na drobno in debelo. Velika zaloga vseh vrst gumij, kolesne in avtomobilske pneumatike. Glavno zastopstvo polnogumijastih obročev iz tovarne „Walter Martiny“. Na razpolago je hidraulična stiskalnica za montiranje polnogumijastih obročev.

Centrala: Ljubljana, Rimska cesta št. 2.
Telefon št. 588. Brzjavi: Kuštrin, Ljubljana.

Podružnice: Ljubljana, Dunajska cesta št. 20.
Telefon št. 470.

Maribor, Jurčičeva ul. št. 9. Telefon št. 133.
Beograd, Knez Mihajlova ulica broj 3.

Gostilničarji, kavarnarji, vinogradniki -- pozor!

Naznanjam, da sem se z dosedanjim kompanjonom gospodom A. OSETOM razdružil, ter vodim odslej vinsko trgovino v SLOVENJGRADCU sam, katero sem si kot lastnik večjih vinogradov in kot spoznavalec vseh boljših vinorodnih krajev upeljal tako, da lahko v vsakem času postrežem cenj. odjemalce z najboljšim blagom. V zalogi imam: MUŠKATELJC, GRASEVINC (rizling), BURGUNDEC, KAMINEC, ŠIPON in druga BOLJŠA NAMIZNA VINA iz vseh boljših vinorodnih krajev.

Kupujem vsa najboljša vina od producentov po najvišji ceni.

Priporočam se

Franjo Cajnko, TRGOVINA S VINOM, slovenjgradec.

Jadranska banka Beograd.

Delniška glavica: Din 30.000.000. Rezerva: Din 15.000.000.

Podružnice:

Celje, Cavtat, Dubrovnik, Ercegnovi, Jelsa, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Sibenik, Zagreb.

Naslov za brzjave: JADRANSKA.

Naslov za brzjave: JADRANSKA.

AFIL IRANI ZAVOD:

FRANK SAKSER STATE BANK

82 CORTLAND STREET,

NEW-YORK CITY.

Zvezna tiskarna in knjigarna

v LJUBLJANI - Wolfova ulica št. 1.

Poštni predal 74. : : : : : Telefon 359.

Izvršuje vsa tiskarska dela po konkurenčnih cenah ter se za cenjena naročila najtopleje priporočamo.

Zahtevajte proračun!

Točna posrežba!

Delniška glavica:
K 20.000.000.—

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA, LJUBLJANA

Selenburgova ulica št. 1.

Rezervni zakladi:
K 6.500.000.—

Telefoni št. 146, 458

Podružnice:
Novo mesto, Rakek, Slovenjgradec

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjave: ESKOMPTNA